

**PROBLEMS AND GUIDELINES ON THE MANAGEMENT
OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS OF CHUMSAENG
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN NANGRONG DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Ratthanan Sukwongkod

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

March 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวรัฐชนันท์ สุขวงกฏ
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการ
(ดร. ธาธิศ ผอเจริญ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศรีภานุมาศ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ดร. สุรัชช ปิยานุกุล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน 24 ค.พ. 2557 พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	
ผู้วิจัย	รัฐพันธ์ สุขวงกู	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.สาธิต ผลเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ	ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 5 คน ซึ่งใช้ประชากร และผู้ปกครอง จำนวน 127 คน ได้จากการกำหนดขนาดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มด้วยวิธีการอย่างง่าย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสัมภาษณ์ ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างโดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9446 การวิเคราะห์ข้อมูลกรณีข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า :

1. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ยกเว้นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้

2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ครู และผู้ดูแลเด็กเล็กต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในพัฒนาการของเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็กควรจบการศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรง

2.2 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมประจำวันในห้องเรียนและ นอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน ส่วนการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเรียนการสอนบางวัน ควรมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรก่อสร้างตามแบบมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และควรมีความปลอดภัย สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยมีการแยกห้องครัวออกจากพื้นที่เด็กเล็กออกจากกันอย่างชัดเจน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล ควรประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ประชาชนทราบ และ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับทิศทางและแนวทางปฏิบัติงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะทำให้ผู้ปกครองนั้นเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ บุคลากรที่ปฏิบัติงานนี้ในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างเพียงพอ และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดสื่อการเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ

3.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ด้าน บุคลากรและการบริหารจัดการ ควรสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ควรให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาเด็กให้มากขึ้นกว่าเดิม ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ ควรมีการกระจายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มให้มี สถานที่ใกล้ชุมชนขึ้น หรือควรจัดให้มีรถรับ-ส่งนักเรียนที่อยู่ห่างไกลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสนับสนุน งบประมาณในการสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมจากชุมชนเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม การประสานงาน การให้มีส่วนร่วมจัดซื้อจัดจจากส่วนกรรมการควรเป็นตัวแทนของชุมชน การจัดประชุม ชี้แจงทุกครั้งต้องประสานงานทางโทรศัพท์อีกครั้งหลังจากทำหนังสือส่งให้ผู้ปกครอง

TITLE Problems and Guidelines on Management of Child Development Centers of Chumsaeng Subdistrict Administrative Organization in Nangrong District, Buriram Province

AUTHOR Ratthanan Sukwongkod

THESIS ADVISORS Dr.Satit Phoncharoen Major Advisor
Associate Professor Piyaphon Siriphanumat Co – advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2014

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the problems and guidelines on management of child development centers of Chumsaeng Subdistrict Administrative Organization in Nangrong District, Buriram Province. The samples consisted of two groups : all 5 personnel of Chumsaeng Subdistrict Administrative Organization and 127 parents, selected by using the table of Krejcie and Morgan and simple random sampling. Also, all 5 personnel were asked to take the interview. The research instruments were the questionnaire with the reliability of 0.9446 and the semi-structured interview. The data from the questionnaire were analyzed by percentage, mean and standard deviation while the interview data were analyzed by content analysis. The research findings were as follows:

1. The problems on management of child development centers of Chumsaeng Subdistrict Administrative Organization in Nangrong District, Buriram Province in overall were at a high level. When considering each aspect, it was found that building, environment and safety, participation and community support and personnel and management were at a high level while academic and curriculum activities was at a moderate level.

2. The guidelines for management of child development centers of Chumsaeng Subdistrict Administrative Organization in Nangrong District, Buriram Province were as follows:

2.1 Personnel and management – teachers and care takers should have knowledge and understand the child development, and the care takers should graduate in the field of early childhood education.

2.2 Academic and curriculum activities – the daily activities both inside and outside classrooms should improve the children in all development aspects, and some curriculum activities should be organized by inviting the experts from the local wisdom.

2.3 Building, environment and safety - the child development center buildings should be constructed based on the standard construction plan of the promotion local administration department, and the buildings should be safe, clean, hygiene by separating the kitchen from the child development building.

2.4 Participation and community support – the subdistrict administrative organization should cooperate and publicize the operation of the child development centers to people, and the training about trends and operational guidelines of child development centers should be provided for local people and community in order to stimulate parents to participate more in the operation of child development centers.

3. The additional suggestions and opinions

3.1 The suggestions and opinions of parents which were highly recommended were

1) Personnel and management – personnel who take care of children in child development centers should graduate in early childhood education, and the child development centers should be more allocated the budget sufficiently, and 2) Academic and curriculum activities – the learning media should be up-to-date and sufficient.

3.2 The suggestions and opinions of subdistrict administrative organization personnel were that 1) Personnel and management – there should be supported the educational personnel development, 2) Academic and curriculum activities – there should be supported more resources for children development, 3) Building, environment, safety - there should construct more child development centers near each community or provide the school bus for the students who live far from the child development centers, 4) Participation and community support – the child development centers should be more aware of the importance of the community participation, cooperation in procurement in which the committees should be from the community representatives, and there should coordinate by telephone after sending before the meeting.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสที่ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.สาริต ผลเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.สุรชัย ปิยานุกูล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ช่วยเหลือ ตรวจสอบพร้อมกับแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงานในงานวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นายไชยวัฒน์ ชาติประสพ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง นายสันติชาติ บุรีรัตน์ นักวิชาการศึกษาศูนย์องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ และนายพิพัฒน์ โชตินอก หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งจันทน์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง และผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ที่กรุณาตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นสาขาบริหารการศึกษารุ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และทุกท่านที่มีรายชื่อและไม่มีรายชื่ออยู่ในบรรณานุกรมที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์และให้การสนับสนุนทั้งกำลังกายกำลังใจในการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากการทำงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แด่บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญาความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนถึงนำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

รัฐนันท์ สุขวงภู

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพประกอบ	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	7
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	22
ระเบียบขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2547.....	24
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	28
การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	32
ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์.....	65
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	80
วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	89
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	89
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความ อนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	112
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	115
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	65
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	65
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	66
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อ.....	67
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวม และรายข้อ.....	68
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	70
4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	71

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้า และพัฒนาในด้านต่างๆ ต้องอาศัยทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ และทรัพยากรบุคคลจะมีประสิทธิภาพได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ เจตคติ ค่านิยม อีกทั้งการศึกษาถือว่าเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน คือ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ถ้าประเทศใดประชากรมีการศึกษาสูง ประเทศนั้นก็จะมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มรายได้ต่อบุคคลให้สูงขึ้น พัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอันจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศทำได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และรวดเร็ว

การจัดการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคน เพราะเป็นการเตรียมตัว ในระยะต้นของชีวิตก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งจัดให้แก่เด็กวัย 3 - 5 ปี ซึ่งเป็นวัยสำคัญในการวางรากฐานของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพอันเป็นพัฒนาการต่อเนื่องมาจากวัยทารกดังนั้น เด็กวัย 3 - 5 ปี จึงควรได้รับการเตรียมความพร้อมในทุกด้านของการพัฒนาให้ เป็นไปอย่างถูกทิศทางและต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานในอนาคตและการศึกษาปัจจุบันยอมรับว่า การให้การอบรมเลี้ยงดู และการเตรียมความพร้อมเพื่อ ไปสู่การเรียนรู้อย่างถูกวิธี จะทำให้เด็ก ได้มีการพัฒนาที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะมีผลทำให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ครูปฐมวัย หรือผู้ทำ หน้าที่ดูแลเด็กเล็กที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กในช่วงวัยนี้ จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเตรียมความพร้อมให้เหมาะสม เพื่อที่จะนำไปพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเพื่อจะได้เป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป (กฤษณา สมะวรรณนะ. 2547 : 8)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้วางหลักและแนวทางที่ชัดเจน เกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ดังในหมวด 14 การปกครอง ส่วนท้องถิ่น มาตรา 289 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและ การฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ และ

คำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ประกอบกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) มาตรา 41 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตาม ความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการศึกษา ปฐมวัย และการส่งเสริมการพัฒนาเด็กในการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากส่วนราชการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของกรมศาสนา ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กจากกรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งได้จัดตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเองตามอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาเด็ก และเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญใน การเตรียมความพร้อมแก่เด็ก ให้มีคุณภาพสำหรับการศึกษาในระดับปฐมวัย ให้ได้รับการพัฒนา ทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนส่งเสริมให้มีลักษณะนิสัยที่ เหมาะสมกับวัยเป็น ไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับต่อไป (พระราชบัญญัติสภา ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537)

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า ยังมีปัญหาหลาย ประการ เช่น ไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมี จำนวนไม่เพียงพอต่อการบริหารการศึกษา และมีตำแหน่งหน้าที่การบริหารที่ไม่ตรงกับสายงานจึง ทำให้เกิดปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงงบประมาณ และข้อจำกัดอื่น ๆ ใน ด้านการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน ไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้า รวมถึงชาวปัญหาที่มีแนวโน้มลดลงอย่าง ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่อยู่ในชนบท จากผลสำรวจการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ไทยหลายครั้งที่ผ่านมา สรุปได้ว่าประมาณ 1 ใน 5 ของเด็กในช่วงอายุ 3 - 5 ปี แรกจะมีระดับ พัฒนาการที่ล่าช้าหรือค่อนข้างล่าช้า มีระดับสติปัญญาดำกว่าเกณฑ์ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแล (แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง . 2554 : 3-4) นอกจากนี้ ยังพบว่าพัฒนาการ ด้านอารมณ์ สังคมของเด็กไทย และความคิดสร้างสรรค์อ่อน ซึ่งความสามารถในด้านอารมณ์ และ

สังคมนั้น จะมีผลต่อการเรียนรู้ใน โรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และความสำเร็จของชีวิตในอนาคต (มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. 2555 : 8)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแล และส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ว่ามีปัญหา อุปสรรค หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ (แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง. 2555: 26) ไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ ตามมาตรฐานการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น ถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง และผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. สามารถนำผลการวิจัย ไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ตรงตามความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงและสอดคล้องกับมาตรฐานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ใช้เป็นข้อมูล ข้อเสนอแนะและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ในขอบข่ายมาตรฐานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2543 : 13-14)

- 1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
- 1.2 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
- 1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
- 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ซึ่งประกอบด้วย นายกองตำบลการบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 คน รวมจำนวน 8 คน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 192 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 200 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง โดยกำหนดข้อคำถามกว้างๆ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย

2.2.1.1 กลุ่มตัวอย่างบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ประชากร ซึ่งมีจำนวน 8 คน

2.2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจาย

ไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลาก

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสัมภาษณ์ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 8 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ใน 4 ด้าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่างๆ ที่ทำให้การบริหารงานการจัดการศึกษาไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ของการดำเนินงานตามกระบวนการของหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถดำเนินงานการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ และการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความเหมาะสมกับวัย ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษาศูนย์ การนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ การจัดหา และผลิตสื่อ ตลอดจนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กเล็ก

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานการจัดหาสถานที่ การก่อสร้าง หรือการปรับปรุงอาคารสถานที่ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรงถูกสุขลักษณะมีความเหมาะสมและความปลอดภัยแก่เด็ก

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการและช่วยเหลือการดำเนินงานเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนอย่างค่อเนื่อง

2. แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง แนวทางการบริหารงานศูนย์เด็กซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัย 3 - 5 ปี จำนวน 1 ศูนย์ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

4. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่

- 4.1 นายกององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.3 นักวิชาการศึกษา
- 4.4 ผู้ดูแลเด็ก

5. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ดูแลเลี้ยงดูแทนบิดามารดา ซึ่งเป็นผู้ปกครอง ของนักเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสาร ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. ระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2547
4. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 5.1 งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
 - 5.2 งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
 - 5.3 งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
 - 5.4 การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
6. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
7. สภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความหมายของการจัดการศึกษา

เกษม วิฒนชัย (2551 : 10) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับขจัดความยากจนและเป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการสร้างความรู้รักการศึกษามีประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างระบบเศรษฐกิจ ระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับสังคม

ชัยอนันต์ สมุททวนิช (2544 : 29-30) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญของการสร้าง สะสมพลังของชาติ ชาติโคมิ “ทุนทางสังคม”

แข็งแกร่ง มีคุณภาพดีมากขึ้นเพียงใด มีปริมาณมากแค่ไหน ข้อมู้นั้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา

บุญเลิศ จุลเกียรติ (2551 : 1) กล่าวว่า การจัดการศึกษาควรเริ่มจากการสร้างวินัยเนื่องจากวินัยเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ วินัยเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งถ้าเด็กไม่เริ่มที่วินัยทำอะไรก็ไม่สำเร็จ

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545 : 20) ได้ให้ความหมายการจัดการศึกษา หมายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาทุกด้านจากที่เป็นอยู่ต่างๆ เพื่อสามารถนำไปสู่ผลผลิตคุณภาพหรือเป้าหมายของการศึกษาได้ตามที่ประสงค์การดำเนินเช่นนี้ จึงไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงธรรมดา แต่ต้องเปลี่ยนแปลงทุกด้านอย่างรวดเร็ว มีแผนการดำเนินการและมีการผลักดัน

ทิฆัมพร สุวรรณประทีป (2547 : 32) ได้ให้ความหมาย การจัดการศึกษา หมายถึง การเสริมสร้างความรู้ความคิด ทักษะ และทัศนคติของแต่ละบุคคล โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมไทยพอที่จะสามารถวิเคราะห์ทางเลือกต่างๆ ที่เหมาะสมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

สมพร ไซ้ข้างบาง (2551 : 1) กล่าวว่า การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างคนให้ออกไปสู่สังคมอย่างมีคุณภาพและสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย

โสธรา จิตรฉาย (2555 : 18) สรุปได้ว่า การจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีระบบ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการส่งเสริมพัฒนาทุกๆ ด้าน ให้มีคุณภาพ ไม่ว่าจะ เป็นด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด ความประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบอาชีพการงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุป การจัดการศึกษา หมายถึง การเสริมสร้างความรู้ความคิด ทักษะ และทัศนคติของแต่ละบุคคล โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมไทยพอที่จะสามารถวิเคราะห์ทางเลือกต่างๆ ที่เหมาะสมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาทุกๆ ด้าน ให้มีคุณภาพ ไม่ว่าจะ เป็นด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด ความประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบอาชีพการงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาที่ดีผู้บริหารจะต้องรู้หลักการจัดการศึกษาเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานต่างๆ ให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้มีผู้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาดังนี้

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ กงเทียง (2542 : 18) ได้ให้แนวคิดทางการศึกษาไว้ว่า การศึกษามีส่วนช่วยให้สังคมวิวัฒนาการ ไปเร็วหรือช้า ทั้งนี้อยู่กับสภาพของสังคมและ วัตถุประสงค์ที่สมาชิกในสังคมนั้น ต้องการระบบการศึกษาในสังคมใดสังคมหนึ่งขึ้นอยู่กับ เครื่องยนต์กลไกอันซับซ้อนในสังคมที่เป็นไปเพื่อให้สมาชิกในสังคมนำเอาความรู้ ทักษะและ ทัศนคติมาใช้ให้เป็นประ โยชน์อย่างสอดคล้องกับสิ่งที่สังคมต้องการและถ่ายทอดสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ให้เกิดประ โยชน์

สุรพล อนันตพันธ์ (2544 : 46) ได้กล่าวเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา ว่าการศึกษากับ การเรียนหนังสือแตกต่างกันมากเพราะการเรียนหนังสือจำกัดอยู่ที่หนังสือและความรู้ในหนังสือ เท่านั้น ส่วนการศึกษา คือ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา มุ่ง หมายให้เด็กเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ดำรงตน ได้ดี ในภาพหน้า จุดหมายปลายทาง ของการศึกษา คือ การเป็นพลเมืองดีมีสัมมาอาชีพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 4) ได้กำหนดหลักการจัดศึกษาไว้ดังนี้

1. การศึกษาตลอดชีวิต ถือว่าการจัดการศึกษานั้น เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับ ประชาชน หลักการคือ คนทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษานี้ต้อง ครอบคลุมทุกด้านมิใช่เฉพาะชีวิตการทำงานเท่านั้น เพราะไม่เพียงบุคคลต้องพัฒนาตนเองและ ความสามารถในการประกอบอาชีพของตน คนแต่ละคนต้องมีส่วนร่วมคิดชอบในการพัฒนาชุมชน และประเทศโดยส่วนรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ วัฒนธรรมด้วย ทั้งนี้เพราะสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม และพัฒนาการทางเทคโนโลยีเกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องศึกษาความเป็นไปรอบตัวเพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างเหมาะสม

2. การมีส่วนร่วม สังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมนั้นแสดงออก ได้หลายลักษณะ เช่น ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนับสนุนกิจกรรมทาง การศึกษา ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมติดตามประเมิน ส่งเสริมให้กำลังและปกป้องผู้ปฏิบัติงานที่ มุ่งประ โยชน์ต่อส่วนรวม หลักการนี้ถือว่าอนาคตของประเทศและความเจริญรุ่งเรืองของ สังคมไทย เป็นความรับผิดชอบของคนไทยทุกคนมิใช่ถูกจำกัด โดยตรงในการจัดการศึกษา ดังนั้น จึงเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะเข้าร่วมในลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้า มีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคของการจัดการศึกษา ช่วยส่งเสริมสนับสนุน ให้เกิดการพัฒนาและช่วยดูแลการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

3. การพัฒนาต่อเนื่อง การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องปรับเปลี่ยนตลอดเวลาให้ทันกับความรู้ที่ก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง ดังนั้น การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องปรับเปลี่ยนตลอดเวลาให้ทันกับความรู้ใหม่ๆ การประยุกต์ปรับปรุงเนื้อหาสาระที่มีอยู่ และการติดตามเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มีอยู่ และการติดตามเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มีผู้ประดิษฐ์คิดค้นมาแล้ว ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา ต้องถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญในการปรับปรุงตนเองให้ทัน โลก และทันสมัย แต่ขณะเดียวกันก็ต้องทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมเพื่อประยุกต์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การรับรู้มาถ่ายทอดโดยปราศจากดุลยพินิจอาจก่อความเสียหายโดยไม่คาดคิด จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะช่วยกันดูแลให้ความรู้ใหม่ๆ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมี นักวิชาการ ได้ให้หลักการจัดการศึกษา ดังนี้

สมพร แดงสวัสดิ์ (2548 : 8-10) ได้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาของไทยไว้ว่าการศึกษาเป็นการพัฒนาชีวิตของผู้คนและบ้านเมืองนั้น เราจะต้องตอบคำถามข้อใหญ่ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตว่าการศึกษาสามารถช่วยให้คนมีความสุขได้หรือไม่เมื่อถามเช่นนี้ต้องถามต่อไปอีกว่าความสุขคืออะไร หรืออะไรทำให้มีความสุขคือ ถ้าความสุขเกิดจากความดิ้นรนแสวงหาให้ได้ทุกสิ่ง ทุกอย่างความสุข คือ ความสุข เช่นนั้น ดังกล่าวอย่างชาวพุทธก็หาใช้ความสุขที่ยั่งยืนแท้จริงไม่โดยเนื้อแท้เป็นทุกข์ที่เป็นค้ำอยู่ข้างหน้าอย่างชัดเจน ดังนั้น การศึกษาที่ดีเหมาะสม นั้น ควรต้องให้เห็นว่าการศึกษาที่จะให้แก่คนนั้นมีความต้องการพัฒนาคนอย่างไร และความรู้ อะไรที่มีคุณค่าและประโยชน์แก่มนุษย์มากที่สุด

โดยสรุปหลักสำคัญในการจัดการศึกษา คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ทุกคนควรได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมนั้นแสดงออกได้ลักษณะ เช่น ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมติดตามประเมินผล ส่งเสริมให้กำลังใจและปกป้องผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมและต้องปรับเปลี่ยนตลอดเวลาให้ทันกับความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่ออบรม สั่งสอน ให้เยาวชน และประชาชนได้รับความรู้ประสบการณ์ และมีพฤติกรรมเป็นไปตามแนวทางที่สังคมนั้นปรารถนา เพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ แบบแผนการดำรงชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ความรู้ที่สั่งสอนและสืบทอดกันมาส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา มุ่งหมายให้เด็กเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ดำรงตนได้ดีในภายหน้า จุดหมายทางของทางการศึกษา คือ การเป็นพลเมืองดีมีสัมมาอาชีพ

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษานั้นอาจจะหลากหลายในแนวทางปฏิบัติและมีจุดหมายที่ต้องการจะบรรลุหลายประการซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

วิจิตร ศรีสะอาน (2544 : 43) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายของการศึกษาว่าจะต้องมุ่งเน้นผู้เรียน ให้มีความรู้ขั้นต่าอย่างน้อยเพื่อที่เขาจะอยู่ได้ในสังคมเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมด้วยมีวิชาชีพเพื่อหาเลี้ยงตน ได้มีความสนใจแสวงหาความรู้ความสามารถสูงต่างด้วยตนเองได้ รู้จักวิจารณ์ พร้อมทั้งทำตัวเป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้รู้จักวัฒนธรรมและจริยธรรม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ปรัชญา เวสารัช (2545 : 3) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยถ่ายทอดอาชีพ โดยถ่ายทอดหรือปลูกฝังเนื้อหาความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ หรือ ตาม โอกาสของแต่ละคนได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียนสถานศึกษาปฐมวัย ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา

2. เตรียมเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้เด็กก่อนวัยเรียนขั้นพื้นฐาน ได้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย เซวรณ์ปัญญา ความสนใจ ที่เหมาะสม มีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป การจัดการส่วนนี้ โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนเด็กในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐาน และเพื่อมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่อไป

3. ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาดตามแบบปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ที่พลัดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการ โดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือโดยวิธีการอื่นนอกกระบวนและตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้อการศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

4. ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมี โอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้านเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจดำเนินการ โดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้น

เนื้อหาสาระที่แปลกใหม่จากเดิม นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติเฉพาะ ฯลฯ

5. พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถ และตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะบูรณาการ คือ ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ ฯลฯ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา แต่หากสถานศึกษาไม่สามารถดูแลให้ครบถ้วนได้ก็ต้องจัดส่วนเสริมเติมในลักษณะการฝึกอบรมเฉพาะ การแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ หรือการใช้สื่อต่างๆ ช่วยเสริม วัตถุประสงค์ส่วนนี้ยังรวมไปถึงการพัฒนาทักษะ และคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้วหรือผู้ที่ผ่านการศึกษาระบบการปกติ ให้สามารถติดตามความรู้ใหม่ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

เอกวิทย์ ฅ กลาง (2546 : 95-97) กล่าวว่า การศึกษาที่ดี คือ การศึกษาที่ทำให้คนมีความสุขสงบอันแท้จริง คือเป็นอิสระหลุดพ้นจากความหิวโหย ไม่แสวงหาความพอกพูนทางวัตถุตั้งอยู่บนความพอดี มีมนุษยธรรมเข้าใจความจริงของชีวิตตนนับถือตนเองและยกย่องผู้อื่น ทำจิตใจผ่องใส สุขสงบขึ้นทุกขณะ สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่ลึกซึ้งเกิน ไปแต่ในทางตรงกันข้ามเป็นสิ่งที่อยู่ในส่วนลึกของจิตใจคนไทยทั้งชาติ

เกษม วัฒนชัย (2545 : 3) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการศึกษาในภาพรวมคือสมาชิกทุกคนในสังคม เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้สามารถปรับตัวได้ดีและสามารถพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย แต่เนื่องจากมวลชนเหล่านี้มีจำนวนมากมากเกินไปจะมีองค์กรใดสามารถจัดการศึกษาให้ครบถ้วนครอบคลุมได้ จึงต้องมีการแบ่งกลุ่มประเภทของเป้าหมายออกตามความเหมาะสมในการจัด เช่น แบ่งตามอายุ แบ่งตามสาระเนื้อหา แบ่งตามลักษณะของบุคคล เป็นต้นเป้าหมายของการจัดการศึกษาอาจแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้

1. เด็กก่อนวัยเรียน เมื่อทารกคลอดออกจากครรภ์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ปู่ย่าตายายญาติ หรือคนเลี้ยงดู เป็นกลุ่มบุคคลแรกที่ทำหน้าที่ดูแลเลี้ยงดู และขณะเดียวกันก็ให้การศึกษาอบรมด้วยการให้การศึกษาลักษณะนี้ โดยทั่วไปยังไม่เป็นระบบแต่ธรรมชาติ จึงยังไม่ถือว่าเป็นการจัดการศึกษา เมื่อทารกเติบโตขึ้นพอช่วยตนเองได้แล้ว พ่อแม่ซึ่งต้องมีภาระประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงลูก ไม่อาจดูแลบุตรได้ก็ปล่อยให้อยู่ในการดูแลของบุคคลอื่น เช่น บุคคลในกลุ่มเครือญาติ หรือมีขณะนั้นก็ต้องจ้างคนดูแล ทางเลือกอีกประการหนึ่งคือการส่งบุตรหลานเข้ารับการอบรมศึกษาในศูนย์ปฐมวัย ศูนย์รับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งถือเป็นสถานศึกษาเบื้องต้นที่มีการจัดการศึกษาโดยมี

ผู้ดูแลที่ได้รับการศึกษาอบรมมาพอสมควรเป็นผู้ดูแลเมื่ออายุถึงวัยประมาณสามขวบ สถานศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้มีการจัดการศึกษาที่เป็นระบบและมีรูปแบบขึ้นซึ่งการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวันนี้เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวตามจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นต้น

2. บุคคลในวัยเรียน ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนโดยทั่วไปหมายถึง ผู้ซึ่งรัฐกำหนดให้ผู้ปกครองต้องนำไปเข้าเรียน คืออยู่ในข่ายการศึกษาภาคบังคับ โดยแต่ละประเทศกำหนดอายุไว้แตกต่างกันไปตามที่เห็นว่าเหมาะสม สำหรับประเทศไทยกำหนดให้การศึกษาในระดับประถมถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามเป็นการศึกษาภาคบังคับ และหากผู้ปกครองมีความพร้อมก็ส่งเสริมให้บุตรหลานของตนได้ต่อสูงขึ้นไปอีกตามกำลังความสามารถ ระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้อาจแบ่งได้หลายระดับ ได้แก่การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทั่วไป เป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลในวัยเรียนในระบบการเรียนในโรงเรียน ในครอบครัว หรือในสถานศึกษารูปแบบอื่น ในประเทศไทย การศึกษาขั้นพื้นฐานไล่เรียงกันไปตั้งแต่ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งถึงชั้นประถมศึกษาปีที่หก) ไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก) การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมักใช้เวลาประมาณสิบสองปีเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงปลายของการศึกษาระดับนี้เยาวชนที่สนใจศึกษาสายอาชีพแทนที่จะศึกษาสายสามัญ ก็อาจเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษาสายอาชีพ ซึ่งได้แก่ โรงเรียนอาชีวศึกษาระดับต้นต่างๆ ได้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนที่มุ่งศึกษาต่อก็อาจเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งรวมสถาบันอุดมศึกษาสายอาชีพต่ำกว่าปริญญาด้วย ในกรณีที่ศึกษาระดับปริญญาก็อาจศึกษาต่อเนื่องไปตั้งแต่ระดับปริญญาโท เอก หรือศึกษาเฉพาะด้านหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก

3. ผู้ด้อยโอกาส หรือบุคคลลักษณะพิเศษ กลุ่มเป้าหมายนี้เป็นคนกลุ่มพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากบุคคลปกติทั่วไป สิ่งที่ทำให้แตกต่างนั้นอาจเกิดจากฐานะทางเศรษฐกิจ คือคนจนที่ด้อยโอกาสในการเล่าเรียนตามปกติ เช่น เด็กที่ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้ศึกษาเล่าเรียน เด็กไร้ผู้อุปการะ หรือความแตกต่างอาจเกิดจากลักษณะทางร่างกายจิตใจและสมอง เช่น เด็กพิการ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีปัญหาทางจิตใจและอารมณ์ เด็กอัจฉริยะ เป็นต้น ผู้ด้อยโอกาสหรือบุคคลลักษณะพิเศษเฉพาะเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษเพื่อให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาที่มีคุณภาพเช่นเดียวกับเด็กอื่น แต่การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายนี้จำเป็นต้องจัดให้ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับลักษณะและความจำเป็นสำหรับกลุ่มด้วย โดยอาจต้องมีครูที่ได้รับการอบรมมาเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่ผู้ด้อยโอกาสร่วมเรียนในชั้นเรียนปกติ ครูจำเป็นต้องให้ความสนใจ

สนใจผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องใช้ความอดทน ความเมตตา ความเข้าใจและความละเอียดละโมในการปฏิบัติต่อพวกเขา สำหรับผู้บริหารที่จัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ต้องมีความเข้าใจ มีทักษะ และได้รับการอบรมมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพอในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

4. ผู้มีงานทำ ผู้ที่ประกอบอาชีพการงานแล้วเป็นกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่มหนึ่ง บุคคลเหล่านี้ได้รับการศึกษามาแตกต่างกันไป และมุ่งศึกษาเพิ่มเติมโดยมีเหตุผลต่างกันไป ส่วนหนึ่งเข้าศึกษาระดับสูงขึ้นสถานบันการศึกษาปกติหรือเข้ารับการศึกษาดำเนินโครงการพิเศษ (เช่น โครงการศึกษาเฉพาะที่มีผู้จัดบริการไว้ในสถานที่ทำงาน โครงการศึกษาอบรมเฉพาะด้าน เป็นต้น) นอกจากนี้หน่วยงานทางการศึกษาอาจจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การศึกษาสัญจรที่ผู้สอนตระเวนให้ความรู้ การศึกษาผ่านสื่อโทรคมนาคม การศึกษาโดยเอกสาร หรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองต่างๆ การจัดการศึกษาเช่นนี้ อาจมีการรับรองวุฒิให้หรือไม่เทียบวุฒิต่างเป็นทางการก็ได้ การจัดการอบรมสำหรับผู้มีงานทำนั้น รวมถึงครูซึ่งต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย ครูจึงควรสนใจติดตามรับการอบรมตามหลักสูตรต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพของคนกลุ่มเป้าหมายนี้ นับวันจะยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นที่ผู้ทำงานแล้วควรได้รับสาระเนื้อหาใหม่ๆ เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพของตนตลอดเวลา

5. ประชาชนทั่วไป ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกของสังคมได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์สำหรับการเป็นพลเมืองที่ดี และการเพิ่มพูนความคิดความอ่านของคนอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาลักษณะนี้ถือเป็นส่วนเสริมจากการที่ประชาชนได้เรียนรู้จากสื่อมวลชน จากกลุ่มคนใกล้ชิด การจัดการศึกษาเพื่อประชาชนทำได้โดยผ่านสื่อต่างๆ ได้หลากหลายแต่ย่อมเปลี่ยนแปลงไป และปรับตนเองกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้มักเป็นการจัดการศึกษาเสริมในรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหลักเนื่องจากเป้าหมาย กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย และร่วมสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดบริการการศึกษาแก่เป้าหมายให้ครบถ้วนและเกิดประโยชน์ได้จริง

สมพร ไซ์บางยาง (2541 : 3) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาว่าเป็นการสร้างคนให้เติบโต ขึ้นอย่างมีคุณภาพเพื่อออกไปสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ โดยยึดความต้องการของประชาชนและผูกโยงเข้ากับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสำคัญ

โดยสรุปเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ สมาชิกทุกกลุ่มทุกวัยในสังคมโดย
วัตถุประสงค์ต้องการให้ผู้ได้รับการศึกษาเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
ประนีประนอม มีความเมตตากรุณา มีสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นและดำเนินบทบาทของตนเองได้อย่าง
เหมาะสม

องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งการจัดการศึกษานั้นจำเป็นจะต้อง
ประกอบไปด้วยปัจจัยหลายประการซึ่งมีนักวิชาการ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัด
การศึกษา ดังนี้

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2544 : 1-6) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการศึกษาว่า คือ
ศูนย์รวมบ่อเกิดของความรู้ที่อยู่ในชุมชนมีความสำคัญในการเป็นแหล่งการศึกษาตลอดชีวิตที่
ประชาชนจะมีปฏิสัมพันธ์ได้ตลอดเวลาโดยจำกัดเพศ และวัย ทั้งยังจะได้รับความรู้ความเข้าใจใน
สิ่งที่เข้าไปศึกษาเท่าที่วิทยากรในยุคนั้นจะทำให้เป็นไปได้ ซึ่งจำแนกความหมายทรัพยากรทาง
การศึกษาไว้ 2 แนวทาง ดังนี้ ความหมายที่แคบทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง ปัจจัยนำเข้าที่
นำไปใช้เพื่อการจัดการศึกษาทุกระดับประเภทภายในสังคม ปัจจัยนำเข้านี้ส่วนใหญ่จะเป็นรูปของ
เงินงบประมาณทั้งรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประจำปี เช่น เงินเดือนและค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย
วัสดุอุปกรณ์ และการลงทุนความหมายที่กว้างทรัพยากรทางการศึกษาหมายถึงปัจจัยนำเข้าและ
ปัจจัยกระบวนการจัดการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้ามาสนับสนุน ส่งเสริมเกื้อหนุนการศึกษาใน
รูปแบบต่างๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเงินหรือวัสดุอุปกรณ์หรือเวลาที่จัดเป็นการให้โอกาสทางการ
ศึกษาในแง่ของการสละเวลามาให้ทางการศึกษาของบุคคลในสังคมซึ่งไม่ใช่ครูอาจารย์ประจำ
นอกจากนั้นทรัพยากรทางการศึกษายังหมายถึง ทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม
กับการให้บริการทางการศึกษา ตลอดจนสื่ออุปกรณ์ต่างๆเช่น โทรทัศน์ ดาวเทียม อินเทอร์เน็ต ซึ่ง
สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาได้

ปรัชญา เวสารัช (2545 : 6 - 7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการศึกษา มี
8 องค์ประกอบได้แก่

1. สาระเนื้อหาในการศึกษาในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบผู้จัดการศึกษามัก
จัดทำหลักสูตรเป็นคำกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับ
การศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหา
สาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ได้ด้วยเนื้อหาสาระในการศึกษาควรทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์เหมาะสม
กับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้อง

ทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนหากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

2. ครูผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์คือต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาใหม่ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอน ตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ เช่น อาคาร สถานที่โต๊ะ เก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนอุปกรณ์ ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่นั้นให้ความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดับความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมพิพิธภัณฑ์ ละครเวทีเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา ยังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาล ในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียน ยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษา จึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอคสื่ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน สิ่งสำหรับผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศแวดล้อม ที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมหากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหาร ให้ช่วยดำเนินการ

8. ผู้เรียน ถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับ การศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของ ผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่ เกี่ยวข้องการเรียนรู้ของผู้เรียนรู้ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษา อบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษา ในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะ ในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวเรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐาน สำคัญคือ ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา และการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน

แนวทางในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดการเสวนาทางวิชาการ ในงานมหกรรมการจัด การศึกษา 2551 เรื่อง การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทศวรรษหน้า พ.ศ. 2551 - 2560 โดยให้แนวทางในการจัดการศึกษา ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 : 110 - 119)

1. พัฒนาระบบและกลไกการบริหารและจัดการศึกษาของท้องถิ่น

1.1 การตั้งคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่กำหนด นโยบายประสาน กำกับ สนับสนุน และร่วมแก้ปัญหา การจัดการศึกษาในท้องถิ่น คณะกรรมการ ชุดนี้จะช่วยประสานการจัดการศึกษาในจังหวัดให้เกิดความเรียบร้อย ไม่ซ้ำซ้อน ลดข้อขัดแย้ง และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหาร ส่วนตำบล) ผู้แทนส่วน/กอง/สำนักการศึกษา ผู้แทนผู้บริหาร โรงเรียนและผู้แทนครูจากสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาและผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด/อำเภอ

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลนอกจากจะจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัด การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แนวทาง มาตรการ และ มาตรฐานในการบริหารและการจัดการศึกษา องค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้ค้ำนึ่งหลักการ มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องสนับสนุนให้คณะกรรมการ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง

และเอาใจใส่ต่อการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างจริงจัง

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัด โครงสร้างองค์กรภายในรองรับการบริหารจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรภายในส่วนการศึกษา ให้จัดตามความจำเป็น และความเหมาะสม มีการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคลากรปฏิบัติงานในส่วนการศึกษาอย่างเพียงพอและเหมาะสม

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลต้องกำกับดูแลการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารของสถานศึกษาในสังกัด ให้สามารถบริหารจัดการภารกิจสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานการเงินและงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปได้อย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดระบบบริหารงานบุคคลที่ปฏิบัติงานในส่วนการศึกษา และในสถานศึกษา ให้เป็นมาตรฐาน ใกล้เคียงกับระบบ

1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดการศึกษา ควรกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้สถานศึกษาสามารถรับผิดชอบการบริหารจัดการ ได้อย่างคล่องตัว และมีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาชาติ

1.7 สถานศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการระดับสถานศึกษา โดยการเชิญชวนและสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา มาร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง

1.8 องค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงสถานศึกษา ควรนำแนวคิดและเครื่องมือการจัดการสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ

2. ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเครือข่ายของสถานศึกษา

หรือขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรให้เกิดความเข้มแข็ง

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรกำหนดบทบาท และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้ชัดเจนตามระดับ และประเภทการศึกษา ทั้งในด้านการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน และการศึกษาระดับอนุบาล รวมถึงการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย

2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ในการวางแผนและดำเนินการจัดการศึกษาในลักษณะร่วมมือกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน แบ่งพื้นที่บริการ และนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ให้ชัดเจน หลีกเลี่ยงการแข่งขันหรือกีดกัน เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างองค์กรที่จัดการศึกษาในพื้นที่เดียวกัน

3. มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1 องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรมุ่งเน้นคุณภาพการศึกษามากกว่าปริมาณ ไม่ควรมุ่งเน้นการเพิ่มปริมาณนักเรียนหรือการรับ โอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการมากเกินไป โดยเร่งรัดควาดขันให้โรงเรียนมุ่งจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรจัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

3.2 องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรทำการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารส่วนการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีสาขาบริหารการศึกษา ครูต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือได้รับการอบรมในวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ครูตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด นอกจากนี้ผู้บริหาร และครูต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพ

3.3 องค์กรบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการสนับสนุนการสอนมากขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ

3.4 การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย ได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัวยุวมชนองค์กรชุมชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่นมีสิทธิเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.5 จัดฝึกอบรมวิชาชีพให้ได้ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

3.6 ส่งเสริมสนับสนุนบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแล และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามที่ความต้องการและมีความเหมาะสม

3.7 จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจอารมณ์สติปัญญา สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือผู้ด้อยโอกาส มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

3.8 จัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความสามารถพิเศษ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้นๆ

3.9 การจัดทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ จะต้องมีความหลากหลาย และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด

3.10 การจัดการศึกษาเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบ และระดับการศึกษา

3.11 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมให้มีการทำการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน การวิจัยเพื่อปรับปรุง และพัฒนาสถานศึกษา การวิจัย และพัฒนานวัตกรรมการเรียน การสอน รวมทั้งส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการความรู้ในองค์กร เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องและยั่งยืน

4. พัฒนา และส่งเสริมสมรรถนะของบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ

4.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรทำการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารส่วนการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรี สาขาบริหารการศึกษา ครูต้องจบอย่างน้อยระดับปริญญาตรีทางการศึกษา หรือได้รับการอบรม ในวิชา ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ครูตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด นอกจากนี้ผู้บริหารและครู ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพ

4.2 จัดสรรทรัพยากร ในการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และ/หรือ มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์ หรือผลงานดีเด่นและเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติ

4.3 จัดทำหลักเกณฑ์และดำเนินการประเมินผล การปฏิบัติของครูและบุคลากร ทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

4.4 ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำ ประสิทธิภาพความรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิด ประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

5. ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

5.1 จัดระบบหรือวางแผนการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาจากเงิน งบประมาณทรัพย์สิน และทรัพยากรที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กร สถาบัน

5.2 จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม

5.3 สนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและจำเป็น

5.4 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวทางการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในองค์กรบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

5.5 สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่น ให้สถานศึกษาสามารถ และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

6. ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและจัดการศึกษา

6.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน เอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิต และมีแรงจูงใจในการผลิต รวมถึงการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6.2 พัฒนาคู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถทักษะในการผลิต พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม คู่คุณค่า เกิดประโยชน์สูงสุด

6.3 พัฒนาขีดความสามารถผู้เรียน ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

6.4 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

7. ส่งเสริมอาชีพและการศึกษาดตามอัธยาศัย

7.1 สสำรวจข้อมูลพื้นฐาน อาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สสำรวจ และจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น และจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการ

7.2 จัดให้มีการให้ความรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยี การประกอบอาชีพ การจัดการ และการตลาด ให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน

ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ ตามสื่อประเภทต่าง ๆ

7.3 จัดแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เป็นระบบ จัดทัศนศึกษา และส่งบุคลากรเข้ารับความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนา และเผยแพร่

7.4 จัดตั้งกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ กลุ่มสนใจ สมาคม ชมรมอาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี แลกเปลี่ยนความรู้ ในการประกอบอาชีพของท้องถิ่น จัดให้มีการระดมทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการผลิต กิจจำหน่ายสินค้า

7.5 ให้มีการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และช่วยเหลือ ด้านการตลาด สินค้า แรงงาน บริการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

สรุปได้ว่า บทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมและจัดการศึกษา ควรมีการพัฒนาาระบบ และกลไกในการบริหารการจัดการศึกษาของท้องถิ่น โดยมีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการให้บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กร ชุมชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อยุติความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้เป็นไปตามระบบการศึกษาของชาติ ตลอดจนส่งเสริมสมรรถนะของบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประวัติความเป็นมา

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้เริ่มการพัฒนาเด็กมาตั้งแต่ พ.ศ. 2510 โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในหมู่บ้าน ตำบล ตามความต้องการและขีดความสามารถของประชาชน เพื่อรับเด็กเล็กในชนบทอายุระหว่าง 3-6 ปี เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้อยู่ในความรับผิดชอบควบคุมดูแลของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการอื่น ๆ ซึ่งช่วยเหลือและสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กการดำเนินงาน ได้ยึดหลักความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นเป็น กรมการพัฒนาชุมชนจะให้การสนับสนุนในด้านวิชาการและงบประมาณในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน รวมทั้งการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการพัฒนาเด็ก เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2541 : 2-3) แต่เนื่องจากปัจจุบันภายหลังจากที่ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2537 และ

รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการบริหารงานลงสู่ท้องถิ่น รวมทั้งปฏิรูประบบราชการให้มีขนาดเล็กลง โดยถ่ายโอนงานบางส่วนให้ภูมิภาคและท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงาน และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 16 (9) ระบุให้องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาและตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรา 67 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและคนพิการ

ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้มีนโยบายที่จะกระจายกิจกรรมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีศักยภาพและความพร้อมได้มีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามกำลังและขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ซึ่งกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ ดังนี้ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2541 : 10)

หลักการและวัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนแนวความคิดในการกระจายอำนาจโดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนา

2. เพื่อส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 67 ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ

3. เพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีขีดความสามารถกว้างขวางครอบคลุมในทุกกิจกรรมและเรียนรู้หลักการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนในทุก ๆ ด้าน

4. เพื่อส่งเสริมและปูพื้นฐานให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (Pre School) ตามแนวทางการจัดการศึกษาของชาติ

นอกจากหลักการและวัตถุประสงค์ในการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว กรมการพัฒนาชุมชนยังได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานดังนี้ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2541 : 11-12)

แนวทางในการดำเนินงานการถ่ายโอน

1. ให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีศักยภาพด้านงบประมาณจัดทำหนังสือถึงสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ แจ้งความประสงค์ว่าจะรับโอนงานบางส่วน หรือทั้งหมดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาดำเนินการ โดยจัดตั้งงบประมาณลงในข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อรองรับค่าใช้จ่ายในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การปรับปรุงตัวอาคารและสิ่งแวดล้อม การจัดหาครุภัณฑ์และวัสดุ ค่าตอบแทนผู้ดูแลเด็ก อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) วัสดุการเรียนการ

สอบ เป็นต้น

2. บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการดังนี้

2.1 จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็ก (กพด.) โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กขึ้นมา 1 ชุด ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก ปฏิคม และคณะกรรมการ รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 5 คน เมื่อได้รายชื่อแล้วจึงจัดทำ เป็นคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วรายงานให้อำเภอรอบ คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะมี วาระการปฏิบัติงาน 2 ปี มีหน้าที่บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนา เด็กทั้งในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 คัดเลือกผู้ดูแลเด็ก โดยกำหนดเงื่อนไข คุณสมบัติ ค่าตอบแทน และค่าบำรุง เป็นต้น

2.3 กำหนดระเบียบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การรับเด็ก อายุเด็กและค่า บำรุง เป็นต้น

2.4 เมื่อสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอได้รับเรื่องให้ตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเท็จจริงแล้วรายงานจังหวัด ตรวจสอบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีศักยภาพและความตั้งใจที่จะ ดำเนินการจริงหรือไม่ ใช้งบประมาณจากแหล่งใดในการก่อสร้าง และตรวจสอบข้อเท็จจริงใน กรณีที่ดินที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นตั้งอยู่ว่าเป็นของใคร มีการทำหลักฐานขกให้ ให้สิทธิหรือไม่ เงื่อนไขในสัญญาอย่างไร

2.5 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรวจสอบรายละเอียด ตามที่สำนักงานพัฒนา ชุมชนอำเภอแจ้ง แล้วพิจารณาให้ความเสนอให้กรมการพัฒนาชุมชนพิจารณา

2.6 ในหลักการกรมการพัฒนาชุมชนจะให้ความเห็นชอบ ให้องค์การบริหารส่วน ตำบลมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพร้อมที่จะ โอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ๆ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการแทน ในกรณีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นสร้างด้วยงบประมาณ ของกรมการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สาธารณะซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบอยู่แล้ว แต่ถ้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นสร้างด้วยงบประมาณอื่น ๆ บนที่ดินที่มีเจ้าของ กรมการพัฒนาชุมชนจะ ให้ ความเห็นชอบแก่องค์การบริหารส่วนตำบลในการรับโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อเจ้าของอาคาร และที่ดินนั้น ๆ ยินยอมให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามกรมการพัฒนา ชุมชนไม่อนุญาตให้องค์การบริหารส่วนตำบลใช้อาคารและพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อ กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การพัฒนาเด็ก

ระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2547

เพื่อเป็นการสมควรและให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ประกอบกับแนวนโยบายของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่นอาศัยความตาม มาตรา 16(9) แห่ง พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งวางระเบียบ/ข้อบังคับ/ไว้บังคับต่อไปนี้ (กนกอธ อุณาพรหม. 2553 : 50-54)

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2547

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ผู้บังคับบัญชาพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลรักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

หมวด 1 ข้อความทั่วไป

ข้อ 4 ในข้อบัญญัตินี้

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” หมายถึง สถานที่ดูแลให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี และมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา

“ชุมชน” หมายถึง ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ” หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งและแต่งตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีจำนวนตามความเหมาะสม

“คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งจากชุมชนแล้วนำเสนอองค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งโดยให้มีจำนวนตามความเหมาะสม

“ครูดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย/ผู้ช่วยครูดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย” หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ดูแล เตรียมความพร้อมพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ซึ่งหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดจ้าง

“เด็กเล็ก” หมายถึง เด็กวัยก่อนประถมศึกษาอายุระหว่าง 4-5 ปีที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

“หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเป็นเลขานุการในคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีฐานะเทียบเท่าอาจารย์ใหญ่

หมวด 2 บุคลากร

ข้อ 5 ให้มีบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังต่อไปนี้

- 5.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 5.2 ครูดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย/ผู้ช่วยครูดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย
- 5.3 บุคลากรอื่น ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อ 6 คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีทีเลือกรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายผู้แทนชุมชนบริหารจัดการศูนย์ฯ) มีหน้าที่

- 6.1 กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6.2 ควบคุม ดูแล ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6.3 แก้ไขปัญหา อุปสรรค ทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ การเงินและอื่น ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6.4 ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อปรับปรุง

แก้ไข

ข้อ 7 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารจัดการศูนย์เอง)

- 7.1 กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 7.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้รับการเตรียมพร้อมอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 7.3 ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 7.4 เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริการจัดการด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานและการบริหารทั่วไปของศูนย์
- 7.5 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน

ข้อ 8 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่

- 8.1 ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบาย
- 8.2 รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้ครอบคลุมทุกด้าน
- 8.3 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ 9 ครูดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย มีหน้าที่

9.1 จัดกิจกรรมเพื่อดูแล เตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กเล็กแบบองค์รวม

9.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการกิจกรรมประจำวัน

9.3 จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เหมาะสมกับเด็กเล็ก

9.4 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ทันต่อเหตุการณ์

ข้อ 10 ผู้ช่วยดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย มีหน้าที่ช่วยครูผู้ดูแลเด็กปฏิบัติกิจกรรม

ตามข้อ 9

ข้อ 11 บุคลากรอื่น ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 1) ผู้ประกอบอาหาร หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ปรุงอาหารตามหลักโภชนาการ และบริการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
- 2) ผู้ทำความสะอาด หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด รักษาทรัพย์สินสมบัติและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนความปลอดภัยของอาคารสถานที่
- 3) บุคลากรอื่น ๆ ตามความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

หมวด 3 การบริหารและการจัดการ

ข้อ 12 การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยลักษณะงาน 6 ประเภท ดังนี้

1. งานด้านวิชาการ
2. งานด้านบุคลากร
3. งานด้านอาคารสถานที่
4. งานด้านกิจการนักเรียน
5. งานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ
6. งานด้านความสัมพันธ์ชุมชน

การบริหารงานข้างต้นให้หัวหน้าศูนย์ฯ พิจารณาตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความพร้อมของบุคลากร ลักษณะและปริมาณงานที่สอดคล้องกัน โดยมุ่งให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อ 13 การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น

3 ระดับ คือ

1. อนุบาล 1 สำหรับเด็กอายุ 3 ปี
2. อนุบาล 2 สำหรับเด็กอายุ 4 ปี
3. อนุบาล 3 สำหรับเด็กอายุ 5 ปี

ข้อ 14 การจัดห้องเรียนให้ถือเกณฑ์ห้องละ 25 คน โดยคิดสัดส่วนเด็กเล็ก 50 คน ต่อครูผู้ดูแลเด็ก 3 คน

ข้อ 15 การจัดกิจกรรมเพื่อดูแล เตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กแบบองค์รวมให้สอดคล้องกับแนวการจัดประสบการณ์ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบ

ข้อ 16 การกำหนดเวลาบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนการแต่งกายของเด็กเล็กให้อยู่คู่ลพินิจขององค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 4 การเงิน

ข้อ 17 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีรายรับและรายจ่าย ตลอดจนวิธีการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงินให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยอนุโลมประกอบด้วย

- 1) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด
- 2) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเกี่ยวกับโภชนาการและอาหารกลางวันของหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อ 18 การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้นำระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ 19 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องรายงานการรับเงิน การเบิกจ่ายเงินและเงินคงเหลือของศูนย์พัฒนา

หมวด 5 การขุบเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อ 20 การขุบเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 21 บรรดาทรัพย์สินต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ขุบเล็กให้ตกเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ยังบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และการฝึกอบรมอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐประกอบด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตาม

ความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2542 : 6-13) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานหน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของเด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ประกอบด้วยมาตรฐาน 16 มาตรฐาน 56 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาวะผู้นำ และมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มี 3 ตัวบ่งชี้คือ

1. มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีภาวะผู้นำ
2. มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ
3. มีคุณธรรม จริยธรรมและมีมนุษยสัมพันธ์

มาตรฐานที่ 2 นักบริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานวิชาชีพและมีจำนวนเพียงพอ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีจำนวนตามแผนอัตราค่าจ้าง 3 ปี
2. มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
3. มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน
4. มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติตน

มาตรฐานที่ 3 บุคลากรในหน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ และมีจำนวนเพียงพอ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีจำนวนตามแผนอัตราค่าจ้าง 3 ปี
2. มีคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
3. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์

มาตรฐานที่ 4 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแผนพัฒนาการศึกษา มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีข้อมูล ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. มีแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษา
3. มีแผนพัฒนาการศึกษา 3 ปี

มาตรฐานที่ 5 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการ มี 2 ตัวบ่งชี้คือ

1. มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี
2. มีแผนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ

มาตรฐานที่ 6 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างในการบริหารจัดการ มี 2 ตัวบ่งชี้คือ

1. มีแผนการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
2. มีวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างในการบริหารจัดการตามภารกิจ

มาตรฐานที่ 7 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานที่และแหล่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นมี 5 ตัวบ่งชี้คือ

1. มีสถานที่และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. มีศูนย์เยาวชน
4. มีสนามกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย
5. มีศูนย์หรือสถานที่ฝึกอาชีพ

มาตรฐานที่ 8 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินงานตามพันธกิจอย่างเป็นระบบ มี 7 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีการดำเนินงานด้านศูนย์เด็กเล็ก
2. มีการดำเนินงานด้านปฐมวัย
3. มีการดำเนินงานด้านการศึกษาภาคบังคับ
4. มีการดำเนินงานด้านการศึกษาช่วงชั้นที่ 4 และอาชีวศึกษา
5. มีการดำเนินงานด้านศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย
6. มีการดำเนินงานด้านส่งเสริมการศึกษา นันทนาการ กิจกรรมเด็ก เยาวชนและประชาชน

7. มีการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 9 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดการองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร มี 7 ตัวบ่งชี้คือ

1. มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์

2. มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน
3. มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
4. มีการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม
5. มีการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ขององค์กร
6. มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
7. มีการสร้างขวัญ กำลังใจและสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร

มาตรฐานที่ 10 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการงบประมาณ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีการดำเนินการตามแผนงบประมาณและวิธีการงบประมาณ
 2. มีการควบคุมตรวจสอบการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ คุ้มค่า โปร่งใส และตรวจสอบได้
 3. มีการประเมิน สรุปรายงานผลการใช้งบประมาณ
 4. มีการนำเสนอการใช้งบประมาณในแต่ละปีไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- มาตรฐานที่ 11 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีระบบการบริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีการดำเนินการตามแผนจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และใช้อย่างคุ้มค่า
2. มีการจัดเก็บและบำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ
3. มีการประเมิน สรุปรายงานผลการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
4. มีการนำผลจากการรายงานผลการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างในแต่ละปีไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 12 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีการจัดทำแผนการใช้สถานที่และแหล่งการเรียนรู้
2. มีการดำเนินการตามแผนการใช้สถานที่และแหล่งการเรียนรู้
3. มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการใช้สถานที่และแหล่งการเรียนรู้
4. มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 13 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

1. มีบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

2. ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรม

มาตรฐานที่ 14 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มี 2 ตัวบ่งชี้คือ

1. ผู้เรียนมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. เด็ก เยาวชน ประชาชนมีการพัฒนาทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

มาตรฐานที่ 15 หน่วยงานการศึกษาจัดกิจกรรมให้เด็ก เยาวชน ประชาชน เทศบาลและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สืบทอดศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มี 2 ตัวบ่งชี้

1. เด็ก เยาวชน ประชาชน เทศบาลและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2. เด็ก เยาวชน ประชาชนสืบทอดศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 16 การบริหารมีประสิทธิภาพ และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการบริหารมี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

1. การปฏิบัติงานของหน่วยการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานหน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบรรลุเป้าหมายของจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการบริหารของหน่วยงานการศึกษา

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามทบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตามทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลหรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนากิจการงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐานซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและ

กิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2548 : 21) ดังนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกฯ และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ประกอบการอาหาร และผู้ทำความสะอาด เป็นต้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็ก ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

1.1 ด้านคุณสมบัติ

1.1.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการศึกษา และพัฒนาการเด็กเล็ก มีนโยบายและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

1.1.2 บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ควรมีความรู้ความเข้าใจที่สำคัญ เช่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีความรู้ ดังนี้

1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือปริญญาทางการศึกษา หรือทางวิชาชีพสาขาอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไป

ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลท้องถิ่นกำหนด

- 3) มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี
- 4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 5) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก
- 6) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่

ความผิดที่เป็นสุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

8) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้คิดสารเสพติด ซึ่งผู้ดูแลเด็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

- 2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 3) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก
- 4) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดที่เป็นสุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

5) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้คิดสารเสพติด

6) มีระดับวุฒิภาวะ และบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เชื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กเล็กอย่างเหมาะสม

7) เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุชุม เข้มแข็ง และมีความขยันอดทน

8) มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.2 ด้านบทบาทหน้าที่

1.2.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) สํารวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และฐานการคลังของแต่ละท้องถิ่น

3) จัดทำแผนโครงการ และงบประมาณในการจัดตั้ง และสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งจัดทำบัญชีของความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4) จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5) จัดทำระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6) กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

7) ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.2.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากร และการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยความเรียบร้อยเกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

1.2.3 ผู้ดูแลเด็ก ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็กเพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย

2) ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ กล่าวคือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อม ๆ กันโดยให้อากาศเด็กเรียนรู้จากสิ่งของและผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว การเล่น และการลงมือกระทำ ดังนี้ ผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้อากาศได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งการปฏิบัติสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูด และกิริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรักความอบอุ่นต่อเด็ก

3) สังเกต และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติ และผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหสาเหตุ และวิธีการแก้ไขได้ทัน่วงที

4) จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมในการพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาด มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

5) ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัวตลอดจนเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิก ในครอบครัว เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง

6) มีการพัฒนาตนเองในทางวิชาการ และอาชีพ ใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ได้แก่ การพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาหาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาคูณานุสนธ์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและการจัดตั้งชมรมเครือข่ายสำหรับผู้ดูแลเด็กซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ดูแลเด็ก การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ เช่น การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาตนเอง การรู้จักตนเองและผู้อื่น การสื่อสาร และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

7) รู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน

1.3 ด้านการบริหารจัดการ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ กอปรกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครอง ได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

สรุป งานบุคลากรและการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถดำเนินงานการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ และการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งประกอบไปด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1 ด้านอาคารสถานที่

2.1.1 ที่ตั้ง สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณขนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรฐานการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็นและเหมาะสม

2.1.2 จำนวนชั้นของอาคาร ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นความเหมาะสมและความสูงของตัวห้อง

2.1.3 ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ๆ ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้าออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

2.1.4 ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง

2.1.5 พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักรักษาตัวของเด็กป่วย

2.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

2.2.1 ภายในอาคาร

1) แสงสว่างควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เพื่ออำนวยความสะดวกกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น

2) เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

3) การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตูและช่องลม กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษต้องติดตั้งฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

4) สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่น และไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้ หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

2.2.2 ภายนอกอาคาร

1) รั้ว ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้าออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง

2) สภาพแวดล้อมและมลภาวะควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ผับละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน

3) พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยและมีพอสมควรกับจำนวนเด็ก

2.3 ด้านความปลอดภัย

2.3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

- 1) ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร
- 2) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงในแต่ละชั้นของอาคาร
- 3) ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้น เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้
- 4) หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม
- 5) จัดให้มีผู้เก็บขยะ และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล
- 6) ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม
- 7) ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร
- 8) มีระบบลิฟต์ประตูในการเข้า-ออกนอกบริเวณอาคาร
- 9) ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย
- 10) มีคู่มือ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง

2.3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

- 1) มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอ
- 2) มีการฝึกอบรมบุคลากรในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- 3) มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ
- 4) มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณี

อาจต้องพาเด็ก ไปพบแพทย์

สำหรับแนวทางในการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ศูนย์พัฒนา เด็ก เล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางในการบริหารงานอาคารและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 10 - 13)

1. การเลือกพื้นที่และการก่อสร้างศูนย์ มีข้อควรพิจารณา ดังนี้ คือ ที่ที่ตั้งไม่ควรอยู่ใน บริเวณที่เสี่ยงอันตราย ได้แก่ บริเวณขนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ มลภาวะทั้งทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่างๆ ที่มีมาตรฐานกำหนด จำนวนชั้นของอาคาร ไม่ควรเกิน 2 ชั้น นับจากพื้นหากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้อง มีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุ ตามประกาศของทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวข้องความสูงของ ห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.00 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ต้องมี ทางเข้า-ทางออกอย่างเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวกหากเกิด อัคคีภัย หรือภัยพิบัติ โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ทางออกสองทาง แต่ละทางกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร ประตู หน้าต่าง ต้องมีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ประมาณ 80 เซนติเมตรนับจากพื้น พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณ พื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น เล่น เรียนรู้ รับประทานอาหารและนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วมและที่พักเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจะแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวม เป็นห้องเอนกประสงค์ ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายได้ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์หรือย้ายเครื่องเรือน ตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้ คือ

1.1 บริเวณสำหรับนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้ เหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ต้องมีพื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คนสำหรับเด็กอายุ 2 ปีขึ้นไป 1.2 บริเวณสำหรับเล่นและพัฒนาเด็ก ต้องคำนึงถึงความ ปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและมีอุปกรณ์หรือเครื่อง เล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

1.3 บริเวณที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศ ถ่ายเทได้ สะดวก มีแสงสว่าง และอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก

1.4 บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็น ในการปฐม พยาบาล มีคู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้เลี้ยงดู หรือ ผู้รับผิดชอบ

ตลอดเวลาที่เด็กป่วย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องพักสำหรับเด็กป่วยเป็นการเฉพาะ ต้องจัดให้พักแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

1.5 บริเวณที่ประกอบอาหาร ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็ก พอสสมควรมีเครื่องใช้จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกลักษณะ โดยเน้นในเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยเป็นหลัก

1.6 บริเวณที่ใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณสำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือ ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำจะต้องแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น

1.7 ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กซึ่งมีถ่ายอุจจาระ โดยเฉลี่ย 1 ที่ต่อเด็ก 10-12 คน โดยจะต้องมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก และพื้นไม่ลื่น หากมีประตู จะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจ และ มีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอกและ ไม่ควรไกลจากห้องพัฒนาเด็ก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน ในกรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจใช้ห้องส้วมที่มีอยู่แล้วแต่ต้องปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม เพื่อให้เด็กสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย

1.8 ห้องแยกประสงค์ เป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก หรือรับประทานอาหารและนอน โดยใช้ช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ต้องคำนึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของแต่ละกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคาแต่หากเป็นอาคารที่มีมากกว่าหนึ่งชั้นควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่ควรน้อยกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าเพดานก็ได้

1.9 ที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายในและภายนอกอาคารมีจำนวนเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

1.10 บันไดมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ฐานพักของบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งของบันได สูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตรบันไดทุกชั้นมีราว และลูกกรงสูงไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตรมีราวเดี่ยวเหมาะสำหรับเด็ก เกาะขึ้นบันไดและระยะห่างของลูกกรงไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก

2. การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์ ให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กมีข้อควรคำนึง ดังนี้

2.1 ภายในอาคาร แสงสว่าง ต้องมีเพียงพอทั่วทั้งห้องและเอื้อต่อการจัด กิจกรรม พัฒนาเด็กได้ตลอดวัน เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป การถ่ายเทอากาศต้องมีอากาศถ่ายเทได้ สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตูและช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง ในกรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณ โรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดตั้งปรับอากาศ และมีเครื่อง พอกอากาศเหมาะสมและต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่นและ ไม่ชัน ควรเป็นพื้นที่ไม้หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัย

2.2 ภายนอกอาคาร ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วนเพื่อปลอดภัยของเด็กและมี ทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่าสองทางกรณีที่มีทางเดียวต้องมีความกว้าง ไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร มี สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่นหรือเสียงที่รบกวนเกินควรจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และ การจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค โดยกำจัด สิ่งปฏิกูล ทุกวันมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ค้อเด็ก 1 คนขณะเล่น โดยจัดให้มี เครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยและมีจำนวนพอสมควรกับจำนวนเด็ก มีระเบียบกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียบควรมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียบสูงจาก ที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร

2.3 การจัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัย ดังนี้ ติดตั้งอุปกรณ์ระบบ ความ ปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในอาคารศูนย์ เครื่องดับเพลิง อย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นอาคาร ปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดเพื่อ ป้องกัน ไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือมีส่วนแหลมคม หากเป็น ไม้ต้องไม่มีเล็บหรือเหลี่ยมคม มีตู้เก็บ ยาและเครื่องเวชภัณฑ์การปฐมพยาบาลอยู่ในที่สูงอย่างสะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บ ในที่ปลอดภัย ให้พื้นมือเด็ก ใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารเคมีหรือน้ำยา ทำความสะอาด ไว้ในที่ปลอดภัยให้พื้นมือเด็ก

2.4 ปรับปรุง พัฒนา และซ่อมแซมดูแลรักษาอาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ งานและมั่นคงปลอดภัยตลอดเวลา

2.5 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตามความเหมาะสม เช่น ตู้หรือชั้นวางสิ่งของ มี เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ เคลื่อนย้ายสะดวกอาจดัดแปลงจากที่มีอยู่แล้วมาใช้ได้แต่ต้องมี ความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก เครื่องใช้ในการนอนจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็กถูกสุขลักษณะ สะอาด มีจำนวนเพียงพอ และไม่ใช้ร่วมกัน เช่น เครื่องปูนอน และหมอน เป็นต้น ภาชนะสำหรับ เด็กใช้ในการบริ โภคสำหรับเด็กแต่ละคนและทำจากวัสดุที่ถูกสุขลักษณะ ไม่เป็นพิษปนทาน ไม่

แตกหักง่าย และทำความสะอาดได้ง่าย ที่ค้ำน้ำจัดให้มีภาชนะใส่น้ำสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีฝาปิด
 เครื่องใช้ในการทำความสะอาด จัดให้มีแปรงสีฟัน-ยาสีฟัน ผ้าเช็ดมือ และผ้าเช็ดตัวสำหรับเด็กแต่ละคน
 ไม่ใช่ปะปนกัน โตะเก้าอี้ ควรมีขนาดและลักษณะหลากหลาย ปลอดภัยเหมาะสมกับ
 กิจกรรมและวัยของเด็ก เครื่องชั่งน้ำหนัก - วัดส่วนสูงและสายวัดรอบศีรษะ ควรมีอย่างน้อย 1 ชุด
 จะเห็นได้ว่าการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมนั้น มีผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึง
 ต้องจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการดำเนินงานและจะช่วยส่งเสริมเด็กให้มี
 พัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นได้

สรุปได้ว่างานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง การกำหนด
 แนวทางในการดำเนินงานการจัดหาสถานที่ การก่อสร้าง หรือการปรับปรุงอาคารสถานที่
 ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง
 แข็งแรงถูกสุขลักษณะมีความเหมาะสมและความปลอดภัยแก่เด็ก

3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู
 และการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม
 และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน
 ดังนี้

3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขอนามัยที่ดี
- 2) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและ
 ประสานสัมพันธ์กัน
- 3) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 4) มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
- 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออก
 กำลังกาย
- 6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 10) มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

1) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

2) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3.2 คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

3.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กอายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เป็นต้น ส่วนเด็กอายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง เป็นต้น และอายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นที่ได้ด้วยมือทั้งสอง เป็นต้น

3.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ เด็กอายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ความรู้สึกชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม เป็นต้น ส่วนอายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น เป็นต้น และอายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

3.2.3 พัฒนาการด้านสังคม เด็กอายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบกลุ่มนาน เป็นต้น อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นกับคนอื่นได้ เป็นต้น และอายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดหมายร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นต้น

3.2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กอายุ 3 ปี ได้แก่ สำรวจสิ่งของต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้บอกชื่อของตนเองได้ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา เป็นต้น ส่วนอายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ เป็นต้น และอายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างกันของกลิ่นสี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ-สกุล อายุตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง เป็นต้น

3.3 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.3.1 หลักการจัดประสบการณ์ ได้แก่ จัดประสบการณ์การเล่น และการ

เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ จัดเด็กได้รับการ พัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต และจัดการประเมินพัฒนาการให้เป็น กระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

3.3.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ ได้แก่ จัดประสบการณ์สอดคล้องกับ จิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะของการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็ก ได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้ง ทักษะและสาระการเรียนรู้ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้อาณาเขตล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ คาดการณ์ไว้ และผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุนสื่อการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

สำหรับแนวทางในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 9) มีแนวทางในการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการพัฒนาการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาประสาทสัมผัส ทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหา และสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง พร้อมทั้งได้เรียนรู้จากของจริงและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ โดย คำนึงถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมตามวัยของเด็ก เป็นหลักให้เด็กได้เลือกกิจกรรม ที่ หลากหลายตามความสนใจดูแลเด็กด้วยความรัก ความเอาใจใส่จัดบรรยากาศให้เด็กได้มี ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และกับผู้ใหญ่ให้เด็กรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งปลูกฝังความมีระเบียบ วินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย และมีโอกาสได้แสดงออกอย่าง เหมาะสมตามบริบทของสังคมไทย

2. การประเมินพัฒนาการ

2.1 ด้านสุขภาพ ใช้สมุดบันทึกสุขภาพ หรือแบบรายงานพัฒนาการของเด็กหรือ

แบบบ่งชี้พฤติกรรมตามวัยของเด็ก เพื่อบันทึกการซึ่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง การให้ภูมิคุ้มกันโรค บันทึกการเจ็บป่วย

2.2 ด้านพัฒนาการเด็ก ใช้สมุดบันทึกสุขภาพ หรือแบบรายงานพัฒนาเด็กหรือแบบบ่งชี้พฤติกรรมตามวัยของเด็ก และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะเวลา ทั้งนี้ให้รวมพฤติกรรมที่สงสัยจากผลงานของเด็กร่วมด้วย นอกจากนี้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างน้อยปีละครั้ง

3. การนิเทศและการตรวจสอบ ผู้บริหารควรมิเทศหรือจัดให้มีผู้รับผิดชอบการนิเทศและตรวจสอบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นประจำ สม่ำเสมอ และนำผลจากการนิเทศใช้พัฒนาครูดูแลเด็กและตัวเด็ก ทั้งนี้ การนิเทศควรมีเอกสาร หลักฐาน การนิเทศ และควรมีระยะเวลาการที่นิเทศที่ชัดเจน

4. จัดทำแผนการสอนเป็นการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามกำหนดการสอนและสอดคล้องกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปรับให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

5. จัดระเบียบสะสม เป็นการจัดทำข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล ตามแบบเพื่อเป็น ข้อมูลในการติดตามเด็กและใช้ข้อมูลเพื่อการแนะแนวเป็นรายบุคคล

6. การจัดทำรายงานและสถิติของชั้นเรียน

7. การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการศึกษาและส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการ

8. การประสานงานกับหน่วยงานการศึกษาอื่น

สรุปได้ว่า งานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความเหมาะสมกับวัย ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษาหลักสูตรการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ การจัดหา และผลิตสื่อ ตลอดจนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กเล็ก

4. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการดำเนินด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

4.1 จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ

4.2 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์ฯ และชุมชน

- 4.3 มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก

4.4 จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.6 จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือ และการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.7 จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำกับดูแลและการบริหารเชิงนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำหรับแนวทางในการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกล่าวว่า งานความสัมพันธ์กับชุมชน และการประชาสัมพันธ์ มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติตามบทบาทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 14) ดังนี้

1. ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของการพัฒนาเตรียมความพร้อมเด็ก
2. ชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างการดำเนินงาน
3. ควรมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ฯ เป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับชุมชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การช่วยสอนศิลปะ การร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้าใจและความผูกพันที่ดี อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาความพร้อมของเด็ก

4. การพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์

5. จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็นและนำข้อมูลสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหาที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ร่วมกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อกำหนดนโยบาย ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ อย่างเป็นทางการ

นอกจากนั้นในการประชาสัมพันธ์กิจการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำได้หลายวิธี เช่น การจัดทำเอกสาร คู่มือ แผ่นพับ การเยี่ยมบ้านเด็ก การประชุมผู้ปกครอง ฯลฯ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่จะนำไปสู่เป้าหมาย หรือตามเกณฑ์มาตรฐานที่ควรเป็น ดังนี้

1. บุคลากรภายในศูนย์ฯ ร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือกทั้งหมดและกำหนดโครงการ / กิจกรรมตามลำดับความสำคัญ
2. ดำเนินการตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานคุณภาพ ของศูนย์
4. รูปแบบวิธีการจัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาจใช้แนวทางในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาเป็นแนวทางได้

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลรอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการและช่วยเหลือการดำเนินงานเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ เป็นที่สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม จะต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ทรัพยากรที่ถือได้ว่าเป็นความสำคัญเป็นอันดับแรกของการพัฒนาถือคือ ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพนั้นก็คือ "การศึกษา" ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า เด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัยเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งในการพัฒนาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. 2542 : 74 ก)

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้เดินทางไปศึกษาดูงานและจัดการเสวนาด้านเด็กในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยเหตุผลที่ว่าเพื่อรับทราบ

เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการ แนวทางการบริหารงาน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาขารย์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานที่ดำเนินงานในด้านเด็กปฐมวัย โดยคณะกรรมการมีความประสงค์ที่จะได้รับข้อมูลเชิงลึกในการศึกษาถึงมาตรฐานการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยของหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น รวมทั้งรับฟังความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรคของการมีมาตรฐานที่ซ้ำซ้อนของหลายหน่วยงาน อาทิ มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ ซึ่งทำให้เกิดความสับสนในการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก สามารถผลสรุปการสำรวจปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2556 : 10 -11) ดังนี้

1. ปัญหาของมาตรฐานการดำเนินการปัญหาจากการมีหลายมาตรฐาน ทำงานซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็น ร้อยละ 37 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหาการมีหลายมาตรฐาน ทำงานซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็น ร้อยละ 50 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยกับปัญหาการมีหลายมาตรฐาน ทำงานซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็น ร้อยละ 12 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยกับปัญหาการมีหลายมาตรฐาน ทำงานซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็น ร้อยละ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหาการมีหลายมาตรฐาน ทำงานซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็น
2. ปัญหาจากการที่มาตรฐานมีประเด็นที่เข้าใจได้ยาก ร้อยละ 13 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานเข้าใจได้ยาก ร้อยละ 55 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยกับปัญหามาตรฐานเข้าใจได้ยาก ร้อยละ 31 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยกับปัญหามาตรฐานเข้าใจได้ยาก ร้อยละ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานเข้าใจได้ยาก
3. ปัญหาจากการที่มาตรฐานนำไปปฏิบัติได้ยาก ร้อยละ 9 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานนำไปปฏิบัติได้ยาก ร้อยละ 45 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยกับปัญหามาตรฐานนำไปปฏิบัติได้ยาก ร้อยละ 44 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยกับปัญหามาตรฐานนำไปปฏิบัติได้ยาก ร้อยละ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานนำไปปฏิบัติได้ยาก
4. ปัญหาจากการที่มาตรฐานไม่ครอบคลุมเพียงพอ ร้อยละ 7 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานไม่ครอบคลุมเพียงพอ ร้อยละ 37 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยกับปัญหามาตรฐานไม่ครอบคลุมเพียงพอ ร้อยละ 53 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยกับปัญหา

มาตรฐานไม่ครอบคลุมเพียงพอ ร้อยละ 3 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหา มาตรฐานไม่ครอบคลุมเพียงพอ

5. ปัญหาจากการที่มาตรฐานมีรายละเอียดมากเกินไป ร้อยละ 19 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานมีรายละเอียดมากเกินไป ร้อยละ 51 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็น ด้วยกับปัญหามาตรฐานมีรายละเอียดมากเกินไป ร้อยละ 28 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยกับ ปัญหามาตรฐานมีรายละเอียดมากเกินไป ร้อยละ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับ ปัญหามาตรฐานมีรายละเอียดมากเกินไป

6. ปัญหาจากการที่มาตรฐานไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานในปัจจุบัน ร้อยละ 8 ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานในปัจจุบัน ร้อยละ 33 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยกับปัญหามาตรฐานไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานใน ปัจจุบัน ร้อยละ 56 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยกับปัญหามาตรฐานไม่เหมาะสมกับการ ดำเนินงานในปัจจุบัน ร้อยละ 4 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหามาตรฐานไม่ เหมาะสมกับการดำเนินงานในปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีปัญหาและอุปสรรคใน การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่นเดียวกับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรคด้านต่าง ๆ เช่น ผู้บริหารไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย และไม่มีประสบการณ์ในการจัด การศึกษาของเด็กปฐมวัย แต่ที่ต้องจัดการศึกษาปฐมวัยหรือจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากเป็น ภารกิจถ่ายโอนที่ต้องปฏิบัติตามกรอบภารกิจที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ ส่วนผู้ปกครองยังขาดการดูแลเอาใจใส่เด็กเพราะไม่มีเวลา นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่เลี้ยงหรือผู้ดูแล เด็กขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการวัดและ ประเมินพัฒนาการของเด็ก อาคารสถานที่ที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ และเครื่อง เล่นสนามสำหรับเด็กไม่เพียงพอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ถ่ายโอนจากกรมศาสนา ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณ วัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถเข้าไปบริหารจัดการหรือสร้างอาคารหลังใหม่ให้ได้ นอกจากนี้ซ่อมแซมหรือต่อเติมเท่านั้น อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในวัดจึงไม่ได้มาตรฐาน (รายงาน ประชุมแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง. 2554 : 5)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากร ซึ่งรับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เล็งเห็น ความสำคัญของปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องการที่จะศึกษาปัญหาและแนว ทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลชุมแสง ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป เล่ม 113 ตอนพิเศษ 52 ง ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2539 (ลำดับที่ 1310) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2540 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนและองค์การบริหารตำบล พ.ศ.2537 โดยมีหมู่บ้านในเขตปกครอง จำนวน 14 หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง เป็นตำบลหนึ่งใน 15 ตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ทำการองค์การองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ตั้งอยู่ที่สาธารณะประโยชน์บ้านคอนดาล หมู่ที่ 13 ตำบลชุมแสง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 19 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ประมาณ 70 กิโลเมตร

โดยทั่วไปสภาพภูมิประเทศของตำบลชุมแสง มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม และราบสูงบางส่วน ลักษณะพื้นที่ดังกล่าวแบ่งเป็น 2 บริเวณ คือ

1. พื้นที่ราบลุ่มส่วนใหญ่อยู่ทางบริเวณทิศตะวันออกของตำบล มีลำน้ำไหลผ่านและมีคลองน้ำเล็กๆ ทั้งที่เกิดเองตามธรรมชาติและที่ขุดโดยหน่วยงานราชการ สามารถใช้เป็นแหล่งน้ำเพาะพันธุ์สัตว์น้ำและใช้เพื่อส่งเสริมภาคเกษตร ใช้อุปโภคและบริโภคได้ตลอดทั้งปี

2. พื้นที่ราบสูงบางส่วนอยู่ทางบริเวณทิศตะวันตกของตำบล ลาดต่ำจากทิศใต้ไปทางทิศเหนือ สภาพดินเป็นดินลูกรังปนดินทรายร่วน เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ คือ อ้อยและมันสำปะหลัง ฯลฯ ลักษณะภูมิอากาศแบ่งได้ 3 ฤดู (แบบมรสุม) คือ

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนมีนาคม - พฤษภาคม
- ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนมิถุนายน - ตุลาคม
- ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

อาณาเขต (แสดงเนื้อที่โดยประมาณเป็นตารางกิโลเมตรและไร่)

องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 30.50 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 19,062.50 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นอื่นๆ คือ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับเทศบาลตำบลทุ่งแสงทอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลทรัพย์พระยา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลสะเดา อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัด

บุรีรัมย์

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม (ปลูกข้าว , มันสำปะหลัง ,ยางพารา สวนผลไม้ และพืชผักสวนครัว) สูงถึงร้อยละ 70 รองลงมา ได้แก่ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 15 การปศุสัตว์ ร้อยละ 10 และอาชีพค้าบริการ ร้อยละ 5 ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 27,497 บาท/คน/ปี สรุปข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน จำนวน 1 แห่ง และ ร้านค้าทั่วไป จำนวน 55 แห่ง ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ยังไม่มีภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนมีเพียงอุตสาหกรรมขนาดเล็กในลักษณะหัตถกรรมพื้นบ้าน โรงสีขนาดเล็ก กลุ่มอาชีพ ได้แก่ โรงสีข้าว จำนวน 11 แห่ง กลุ่มอาชีพชุมชน จำนวน 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มอาชีพทำกระยาสารท 2) กลุ่มอาชีพเพาะเห็ดฟาง 3) กลุ่มอาชีพสานตะกร้าพลาสติก

จากสภาพภูมิประเทศและการประกอบอาชีพ พบว่าราษฎรนิยมปลูกข้าวและมันสำปะหลังมากที่สุด จึงเหมาะที่จะลงทุนในอุตสาหกรรมโรงสีข้าวและ โรงงานแป้งมันสำปะหลังหรือโรงงานแปรรูปพลังงาน

สภาพทางด้านสังคม

การตั้งถิ่นฐานมีลักษณะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นชุมชนขนาดใหญ่ (2 กลุ่มๆ ละฝั่ง คือ ทางทิศใต้และทิศเหนือ โดยเฉพาะทางทิศเหนือมีหมู่บ้านรวมกันถึง 7 หมู่บ้าน)

ศาสนาและวัฒนธรรม

ประชาชนร้อยละ 100 นับถือศาสนาพุทธ มีวัด 3 แห่ง สำนักสงฆ์ 2 แห่ง ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ไม่มี แต่ได้ยึดถือปฏิบัติและสืบทอดประเพณีต่างๆ ตามประเพณีนิยมของไทย

ดังนี้

- ประเพณีสงกรานต์ ระหว่างวันที่ 13-15 เมษายนของทุกปี โดยหน่วยงานราชการ ประชาชนจะร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เป็นต้น
- ประเพณีงานเข้าพรรษา ประมาณเดือนกรกฎาคมของทุกปี โดยจะมีกิจกรรมถวายเทียนพรรษาแก่วัดทุกวัดและทำบุญตักบาตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ได้มีนักวิจัยหลายท่านทำการวิจัยหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไว้ที่น่าสนใจ ซึ่งจะขอนำเสนอดังต่อไปนี้

สมบัติ สระเกศ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าอาวาสและครูพี่เลี้ยง พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมอบรมเลี้ยงดู ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์ จำแนกตามสถานภาพของเจ้าอาวาสและครูพี่เลี้ยง พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงาน จำแนกตามสถานที่ตั้งของศูนย์ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านงบประมาณและด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลือชัย บุญกุม (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง 2) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ด้านครูพี่เลี้ยงหรือครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดผลและประเมินพัฒนาการของเด็ก ยังไม่มีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กอย่างเพียงพอ การประชาสัมพันธ์สื่อสารกับคู่ปกครองมีน้อยเกินไป คู่ปกครองให้เวลาดูแลช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาการเด็กน้อย สำหรับแนวทางแก้ไขข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูผู้สอน ด้วยการให้ศึกษาต่อ การฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และการสนับสนุนเอกสารทางวิชาการ ควรจัดให้มีการนิเทศติดตามช่วยเหลือแนะนำ โดยศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ควรจัดตั้งงบประมาณหรือประสานขอความร่วมมือ จากหน่วยงานต่างๆ ในการจัดหาอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม ให้เพียงพอรวมทั้งสนับสนุนให้คู่ปกครองได้มีโอกาสพบปะ และรับรู้ข่าวสารข้อมูลในการจัดการศึกษา

พัชรินทร์ อาลัยลักษณ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา

และผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอไม้พอง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับต่อไปนี้ ด้านบุคลากร ด้านธุรการการเงินและพัสดุ ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็ก และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์

สุกัญญา จีนเกิด (2549 : บทคัดย่อ) จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรีใน 4 ด้านคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป โดยจำแนกตามขนาด (กำหนดจากรายได้) ขององค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หรือผู้รักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมจำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาตรี น้อยหอม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สภาพปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านอาคารสถานที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อและอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทิพมาศ ลิ้มสุชาติ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลลลิต จังหวัด เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลลลิต จังหวัดยะลา โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลลลิต

จำนวน 15 คน และผู้ปกครองของเด็กที่เข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล ลิดล จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลลิดล จังหวัดยะลา มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 4 ด้าน โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน ตำบลลิดล ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการ บริหารจัดการ ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลเป็นอย่างยิ่ง ส่วนแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาเพื่อให้การบริหารงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเร็ว นั้น ผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลลิดลควรให้ความสำคัญกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ รวมถึงเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบให้ได้โดยเร็วที่สุดเพื่อแสดง ถึงความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลลิดล

อำพร พันธุ์งาม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า สภาพ การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวม และรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการ บริหารจัดการบุคลากร มีวุฒิความรู้ไม่ตรงกับสายงาน บริหารงานแบบอุปถัมภ์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อาคาร ไม่ได้มาตรฐานและตั้งในพื้นที่หน่วยงานอื่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรมีปัญหาด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน สื่อวัสดุและหลักสูตร ไม่ สอดคล้องและตรงกับความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน จากชุมชน ขาดการประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในการจัดหาทุนสนับสนุนด้านธุรการการเงิน และพัสดุ บุคลากร ไม่มีส่วนร่วมในการจัดหาพัสดุ และระเบียบการบริหารงานการเงินและพัสดุ ไม่ ชัดเจน ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการ บริหารจัดการ ควรรับบุคลากรที่มีวุฒิ ความรู้ตรงตามสายงาน และบริหารบุคลากรตามระเบียบ กฎหมาย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุน ก่อสร้างอาคารในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควร ส่งเสริมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา จัดหาสื่อ วัสดุการเรียนการสอน และจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้อง ตรงกับความต้องการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วม และ การสนับสนุนจากชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ การวางแผนการปฏิบัติงาน และระดมทุน สนับสนุนร่วมกัน ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรออกระเบียบ การบริหารงานการเงินและพัสดุให้ชัดเจน

งานวิจัยต่างประเทศ

นอกจากงานวิจัยในประเทศแล้วนักวิจัยต่างประเทศหลายท่านได้ทำการวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะขอนำเสนอ ดังต่อไปนี้

เบอร์ไรเตอร์ และเอนเกลมานน์ (Bereiter & Engelmann, 1996 : Abstract) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูชั้นเด็กเล็กว่า ครูต้องมีความสนใจการสอน และช่วยเหลือให้เป็นคนรอบรู้ ครูต้องเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่คู่ค้า พุดจาไฟเพราะกับเด็กเป็นคนเปิดเผย ไม่วิตกต่อปัญหา ความชุกช่น หรือความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ครูต้องไม่สำคัญตนว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญเสียเอง โดยไม่ยอมปรึกษาหารือและเต็มใจที่จะพิจารณาเทคนิคต่างๆ ที่อาจจะทำให้การสอนได้ผลดีกว่า จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ส่วนใหญ่ มีปัญหาด้านงบประมาณคือ การได้รับงบประมาณสนับสนุนทางด้านการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เพียงพอ และการจัดสรรงบประมาณจาก ส่วนกลางล่าช้า ปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร คือ ขาดการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครูผู้ดูแล เด็กยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบดูแลในด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยตรง ขาดการนิเทศติดตาม ซึ่งส่งผลทำให้ครูผู้ดูแลเด็กมีปัญหา ทางด้านวิชาการมากที่สุด ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดหาสื่อ วัสดุ และจัดทำหลักสูตร ไม่สอดคล้อง และตรงกับความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ และความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับการวัดและประเมิน พัฒนาการเด็ก

เมลวิน (Melvin, 1967 : 3296-A) ได้ศึกษาโครงการฝึกอบรมเด็กเล็กก่อนเกณฑ์บังคับ เรียนสำหรับเด็กยากจนในมลรัฐอินเดียนา โดยวิธีสัมภาษณ์บุคลากรผู้ดำเนินงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และจากสถิติในสำนักงานโอกาสทางเศรษฐกิจอินเดียนา ผลการศึกษาพบว่า ต้นปี 1966 หน่วยปฏิบัติการชุมชน 3 แห่ง ได้ริเริ่มโครงการขึ้น 28 โปรแกรม ในชุมชนอินเดียนา 22 แห่ง ครู 281 คน ผู้ลงทะเบียนเข้าเรียน 5,861 คน เด็กในรัฐอินเดียนาที่ถูกลงทะเบียนร้อยละ 10 ได้เข้าร่วมอย่างจริงจังในโครงการ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากร นักเรียน 15 คน ต่อครู 1 คน ผู้ช่วยครู 1 คน กิจกรรมประกอบด้วยการจัดประสบการณ์ที่จะเอาชนะภาวะไม่สมบูรณ์ของเด็กขาดทุนทางวัฒนธรรม โดยได้รับความร่วมมือจากพยาบาล และนักสังคมสงเคราะห์การประเมินพบว่า ขาดประสิทธิภาพเพราะโครงการไม่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงมีความขัดแย้งกันบ้าง สถานฝึกอบรมส่วนใหญ่ประสบความลำบากในการบริหารงานเนื่องจากขาดบุคลากรที่ได้รับการศึกษามาในด้านนี้โดยตรง ความช่วยเหลือทางการเงิน

ที่ได้รับจากรัฐไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังยุ่งยากและเกิดความล่าช้าในการเบิกจ่าย และพ่อแม่ผู้ปกครองมองเห็นคุณค่าที่ได้ช่วยแก้ปัญหาของเขาด้วยตัวของเขาเอง ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงมีความกระตือรือร้นในการทำงาน

โรเจอร์ (Roger, 2003 : Abstract) ได้วิจัยศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการศูนย์กลางการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ : การเรียนรู้ของครูและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในศูนย์เด็กเล็ก เพื่อต้องการศึกษาการทำงานร่วมกันและการเปลี่ยนแปลงของครูพร้อมกับกระบวนการพัฒนาการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ถึง โครงสร้าง การเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุมกระบวนการสะท้อนความคิดของครู และการบันทึกภาคสนาม โดยขณะทำงานพัฒนาการวิจัยเป็นครูที่มาจากโรงเรียนเดียวกันผลการวิจัย พบว่าครูจะทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนที่จะแยกย้ายกันไปเรียนรู้ความเป็นมืออาชีพ ครูมีโอกาสใกล้ชิดกับเพื่อนร่วมงานและการสอนการเขียนที่ดีที่สุดร่วมสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาลร่วมกัน สิ่งที่เกี่ยวข้องสำหรับการฝึกฝนประกอบด้วยความร่วมมือกันของผู้อำนวยความสะดวก โรงเรียนในการพัฒนาบุคลากรร่วมกับครู การเข้าร่วมของผู้อำนวยความสะดวก โรงเรียน ไม่เพียงแต่จะให้การสนับสนุนแต่ยังแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ร่วมกันเชิงสังคม นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนและเป้าหมายเฉพาะในการสอน อีกทั้งเป็นการสร้างและสนับสนุนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้อีกด้วย

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังพบปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจะเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงระบบการบริหารและระบบการเมืองที่ไร้ประสิทธิภาพได้เช่นกัน และเป้าหมายหลักคือ การมุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเอง โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแก้ไขปัญหาและจัดการพัฒนาชุมชนผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตัวแทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปบริหารงานในระดับท้องถิ่นและเป็นผู้ใกล้ชิดรับรู้สภาพปัญหาของประชาชนได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 คน รวมจำนวน 8 คน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 192 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 200 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง โดยกำหนดข้อคำถามกว้างๆ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย

2.2.1.1 กลุ่มตัวอย่างบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ประชากร ซึ่งมีจำนวน 8 คน

2.2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจาย

ไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนแสดงในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากรผู้ปกครอง เด็ก(คน)	กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองเด็ก(คน)
1	บ้านบุลำควน	22	15
2	บ้านทุ่งโพธิ์	15	10
3	บ้านโคกตะคร้อ	13	9
4	บ้านสูงปลาตุก	15	10
5	บ้านโคกมะค่า	12	8
6	บ้านโคกกระสังข์	7	5
7	บ้านเสลา	15	10
8	บ้านโพธิ์ทอง	16	11
9	บ้านหนองปรือ	14	9
10	บ้านโคกกลาง	13	8
11	บ้านหนองเจริญสุข	14	9
12	บ้านหนองโพธิ์	13	8
13	บ้านดอนตาล	12	8
14	บ้านทุ่งสันติ	11	7
รวม		192	127

(องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง : 2556)

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสัมภาษณ์ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภทคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงและผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ช่วง คือ

5 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานมากที่สุด

4 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานมาก

3 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานปานกลาง

2 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานน้อย

1 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรและผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1.2. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสารตำราและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำและแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.2.3.1 นายไชยวัฒน์ชาติประสพ วุฒิการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2.3.2 นายสันติชาติ บุรัตน์ วุฒิการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสารคาม ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษากองการบริหารส่วนตำบลหนองปรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

1.2.3.3 นายพิพัฒน์ โชคินอก วุฒิการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งจันทน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

1.2.5 นำแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะนำไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน

1.2.6 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของโคยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9446 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์

1.2.7 นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์

2.1 ลักษณะของแบบสอบถามสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง วิจัยกำหนดข้อคำถามหลักไว้กว้างๆ

2.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.1 ศึกษาเอกสารตำราและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำและแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์
(Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

2.2.3.1 นายไชยวัฒน์ ชาติประสพ วุฒิสการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเนื้อหา

2.2.3.2 นายสันติชาติ บุรัตน์ วุฒิสการศึกษามัธยมศึกษาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสารคาม ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษากองการบริหารส่วนตำบลหนองปรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ด้านสถิติ

2.2.3.3 นายพิพัฒน์ โชตินอก วุฒิสการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง
จังหัน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ มา
ปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
ให้ถูกต้อง

2.2.5 นำแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับ
บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน

2.2.6 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ โดยใช้
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่ามีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9446 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์

2.2.7 นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์ ส่งถึงบุคลากรและผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
จากบุคลากรและผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

3. รวบรวมแบบสอบถามจากบุคลากรและผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง เพื่อนำมาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

4. กรณีที่ได้รับแบบสอบถามคืนตามภายในกำหนด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองจนได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 135 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 135 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จากแบบสอบถามเพื่อนำมากำหนดข้อเสนอแนะทางแก้ไข จากนั้นได้นำไปสัมภาษณ์บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ตามประเด็นที่ค้นพบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อและบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
2. ศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง และผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
3. ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับน้อยที่สุด

5. กรณีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนก จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ในแต่ละประเด็นนำเสนอเป็นคำบรรยายแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 304)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 310)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 $(\sum x^2)$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$(\sum x^2)$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \sum \frac{S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในการศึกษาถึงปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 4 การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน) (n = 135)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	74	54.81
1.2 หญิง	61	45.18
2. สถานภาพตำแหน่ง		
2.1 บุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	8	5.92
2.2 ผู้ปกครอง	127	94.07

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.81 มีสถานภาพตำแหน่ง ผู้ปกครอง คิดเป็น ร้อยละ 94.07

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์เด็กพัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏผลดังตาราง 4.2 – 4.6 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์เด็กพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับปัญหาการบริหาร		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	3.40	0.87	ปานกลาง
2. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.17	0.82	ปานกลาง
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.82	0.80	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	3.71	0.72	มาก
รวมเฉลี่ย	3.53	0.80	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 3.71$) และด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.40$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์เด็กพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ปัญหาการบริหาร		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ			
1. ผู้ดูแลเด็กมีเพียงพอรับผิดชอบเด็ก ได้อย่างทั่วถึง	3.70	0.90	มาก
2. มีการวางแผนร่วมกันในการพัฒนาบุคลากร	3.65	0.94	มาก
3. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	3.67	0.91	มาก
4. ผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาตรงกับงานที่ปฏิบัติ	3.72	0.94	มาก
5. ผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	3.73	0.92	มาก
6. บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความสามัคคี	3.81	0.87	มาก
7. ผู้บริหารประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยระบบคุณธรรม	3.87	0.90	มาก
8. นักวิชาการศึกษามีการควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก	1.70	0.70	น้อย
9. ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษาของ อบต.	3.88	0.80	มาก
10. มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและความสามารถขณะปฏิบัติงานสอน	2.30	0.84	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.40	0.87	ปานกลาง

จากตาราง 4.3 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 8 อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกได้แก่ ข้อ 9 ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษาของ อบต. ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมา คือ ข้อ 7 ผู้บริหารประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยระบบคุณธรรม ($\bar{X} = 3.87$) และ ข้อ 6 บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความสามัคคี ($\bar{X} = 3.81$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์เด็กพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ปัญหาการบริหาร		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร			
11.การจัดประสบการณ์มีความยืดหยุ่นเน้นที่หลักสูตรเป็นหลัก	3.65	0.93	มาก
12.การจัดกิจกรรมยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง	3.81	0.85	มาก
13.มีการวางแผนจัดชั้นเรียนอย่างเหมาะสม	3.74	0.82	มาก
14.จัดทำและเตรียมแผนการสอนอย่างชัดเจน	3.75	0.93	มาก
15.จัดมุมประสบการณ์ในห้องเรียนเพื่อให้เด็กเลือกทำกิจกรรม	3.81	0.83	มาก
16.จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีการเรียนเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก	1.97	0.84	น้อย
17.การจัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น จัดมุมหนังสือ มุมเกม มุมศิลปะ มุมทราย	3.87	0.78	มาก
18.จัดหาและผลัดสื่อการเรียนรู้ของเด็กให้เพียงพอกับความต้องการ	3.75	0.84	มาก
19.การวัดประเมินผลพัฒนาการเด็กเล็กถูกต้องตามเกณฑ์	1.66	0.70	น้อย

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ข้อความ	ปัญหาการบริหาร		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
20. การประเมินคุณภาพในการพัฒนาเด็กเล็ก	1.81	0.68	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.17	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 16 ข้อ 19 และข้อ 20 มีอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ มีปัญหายุ่งในระดับมาก เมื่อเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกได้แก่ ข้อ 17 การจัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น จัดมุมหนังสือ มุมเกม มุมศิลปะ มุมทราย ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมา คือ ข้อ 12 การจัดกิจกรรมยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง และข้อ 15 จัดมุมประสบการณ์ในห้องเรียนเพื่อให้เด็กเลือกทำกิจกรรม ($\bar{X} = 3.81$) ข้อ 14. จัดทำและเตรียมแผนการสอนอย่างชัดเจน และ ข้อ 18. จัดหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ของเด็กให้เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.75$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์เด็กพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ปัญหาการบริหาร		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย			
21. การกำหนดแนวทางวางแผนการจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.81	0.80	มาก
22. บำรุงดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย	3.74	0.75	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ข้อความ	ปัญหาการบริหาร		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
23.มีระบบการลือคประคูในการเข้า-ออกนอกบริเวณอาคาร	3.82	0.80	มาก
24.การจัดระบบการควบคุมภายในกำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.83	0.82	มาก
25.การจัดการอาคารสถานที่และดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่สนับสนุนต่อการพัฒนาการของเด็กให้อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัยสำหรับเด็ก	3.77	0.78	มาก
26.การจัดสภาพภายในห้องเรียนมีพื้นที่ใช้สอยเหมาะที่จะทำกิจกรรมสำหรับเด็กพร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก	3.88	0.84	มาก
27.การจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร รั้วกันพื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัย	3.80	0.77	มาก
28.อาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความเหมาะสมเพียงพอกับผู้เรียน	3.86	0.82	มาก
29.อาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความมั่นคงปลอดภัย	3.85	0.80	มาก
30.บรรยากาศในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศเอื้อต่อการพัฒนาเด็ก	3.86	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	3.82	0.80	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับ แรกได้แก่ ข้อ 26 การจัดสภาพภายในห้องเรียนมีพื้นที่ใช้สอยเหมาะที่จะทำกิจกรรมสำหรับเด็กพร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมา ข้อ 28 อาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความเหมาะสมเพียงพอกับผู้เรียน และ ข้อ 30.บรรยากาศในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศเอื้อต่อการพัฒนาเด็ก ($\bar{X} = 3.86$) และ ข้อ 29.อาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความมั่นคงปลอดภัย ($\bar{X} = 3.85$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานศูนย์เด็กพัฒนา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ปัญหาการบริหาร		
	X	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชน			
31.การจัดประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.56	0.62	มาก
32.ความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ชุมชนองค์กรต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	3.60	0.73	มาก
33.การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.53	0.66	มาก
34.ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.54	0.60	มาก
35.การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง	3.92	0.77	มาก
36.การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.69	0.77	มาก
37.การอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและผู้ปกครอง	3.81	0.77	มาก
38.การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานเด็กต่อชุมชน	3.92	0.80	มาก
39.การอบรมความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ	3.62	0.66	มาก
40.ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองมีความเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.86	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	3.71	0.72	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชน โดยภาพรวมมี

ปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกได้แก่ ข้อ 35 การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง และ ข้อ 38 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานเด็กต่อชุมชน ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือ ข้อ 40 ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองมีความเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 3.86$) และข้อ 37 การอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.81$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ปรากฏผลดังตาราง 4.7 ดังนี้

ตาราง 4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง	14	51.86
2	ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ	8	29.62
3	ควรจัดสื่อการเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ	5	18.52
	รวม	27	100.00

จากตาราง 4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 51.86 รองลงมาคือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 29.62 และควรจัดสื่อการเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการบริหารจัดการที่มีโครงสร้างการบริหารศูนย์โดยมีรูปแบบของคณะกรรมการการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความชัดเจน จากการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา ผู้ดูแลเด็กเล็กซึ่งเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ผู้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูล ไว้ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม เพื่อเรียนรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กเล็ก มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม เพื่อเรียนรู้และมีประสบการณ์ จะได้นำมาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านงบประมาณ ก็มีเพียงพอสำหรับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยได้มีการจัดทำแผนไว้ล่วงหน้า ถ้ามีงบประมาณน้อยก็จะไปตัดงบด้านอื่นแทน แล้วจะเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กเหมาะสม (นางสุพรรณิ เฌรเกิด , 14 พฤษภาคม 2556 : 09.00 น.)

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีบุคลากรของศูนย์ยังมีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กเพราะรับเด็ก 2 ขวบขึ้นไป ช่วงแรกๆของการเปิดเทอมมีปัญหามาก แต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงท่านก็ได้ให้ความสนใจเรื่องการพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ไปว่าจะเป็นการศึกษาต่อหรือการส่งครูผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมตามโครงการต่างๆ ทำให้ผู้ดูแลเด็กได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม (นายไชยวัฒน์ ชาติประสพ , 14 พฤษภาคม 2556 : 09.40 น.)

1.3 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กมีงบประมาณ ที่จำกัดในการให้บริการสาธารณะซึ่งภาระหน้าที่มีรอบด้านทำให้งบประมาณที่จะมาดูแลบริหารศูนย์ไม่เพียงพอ เพราะต้องแบ่งงบประมาณไปบริหารด้านอื่นด้วย ทำให้สามารถจ้างบรรจุบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เพียงพอของการดูแลเด็ก ซึ่งบุคลากรเท่าที่มีอยู่ก็ไม่เพียงพอเป็นลูกจ้างทั่วไป และวุฒิการศึกษาก็ไม่ตรงกับความต้องการแต่ก็ต้องบริหารไปตามสภาพบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่ ดังนั้น จึงอยากให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนงบประมาณเฉพาะกิจเกี่ยวกับศูนย์เด็กเล็กให้มากกว่าที่เป็นอยู่จึงจะสามารถบริหารจัดการด้านบุคลากรและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดียิ่งขึ้น (นายประวดี กังภูธร, 14 พฤษภาคม 2556 : 10.30 น.)

1.4 จำนวนบุคลากรมีความเพียงพอต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงได้ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้ โดยส่งเสริมให้มีการเข้าอบรม ส่วนบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับตำแหน่งหน้าที่ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่อให้ตรงกับสายงานที่ปฏิบัติ (นางสุภาพร คุ้มกระโทก, 14 พฤษภาคม 2556: 11.00 น.)

1.5 การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารจัดการ และให้พัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น (นางอลิสร่า บุญเกิด, 15 พฤษภาคม 2556: 09.30 น.)

1.6 การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมการกำหนดนโยบาย และดำเนินกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดส่งคณะกรรมการบริหารศูนย์เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ มีการกำหนดนโยบายร่วมกับคณะผู้บริหารส่วนราชการ ผู้ปกครองในพื้นที่ (นางอุทัยวรรณ ขอบนครจง, 15 พฤษภาคม 2556 : 11.30 น.)

1.7 การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการอบรม เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ ขึ้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้กับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (นางสมใจ ทิพย์อักษร ,15 พฤษภาคม 2556 : 13.00 น.)

1.8 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีผู้ดูแลเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูด้วยกัน 3 ท่าน ครูทั้ง 3 ท่านไม่ได้จบการศึกษาปฐมวัยโดยตรง และครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเล็กเท่าที่ควรก็เลยเป็นปัญหาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เราอยู่กับเด็กนักเรียนนั้นเราจะต้องมีทักษะในการสังเกตเด็กนักเรียนแต่ละคน ครูจะต้องรู้จักสังเกตพัฒนาการของเด็กว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการล่าช้าหรือไม่ล่าช้า ถ้าครูผู้สอนทราบถึงพัฒนาการของเด็กแล้วครูจะได้ให้คำแนะนำแก่เด็กและส่งเสริมพัฒนาการเด็กต่อไป เพราะฉะนั้นครูผู้สอนควรที่จะหาความรู้เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยโดยตรง บุคลากรของศูนย์ยังไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กเพราะรับเด็กอายุ 2 ขวบขึ้นไปช่วงแรกๆ ที่เปิดเทอมจะมีปัญหามาก แต่ผู้บริหารก็สนใจดูแลเรื่องการพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาต่อหรือส่งเข้าอบรมตามโครงการต่างๆ ทำให้ผู้ดูแลเด็กได้รับประสบการณ์ใหม่ๆและความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม (น.ส.นันทวัน คำเยี่ยมดี, 15 พฤษภาคม 2556 : 14.00 น.)

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ พบว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการอบรม เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ ขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ดูแลเด็กควรจบการศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรง หรือเคยปฏิบัติงานและมีประสบการณ์ด้านปฐมวัย

2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน่วยงานที่เข้มแข็ง มุ่งมั่นบริการ สนับสนุนภารกิจด้านอาคารสถานที่ ขานพาหนะ สาธารณูปโภค ความปลอดภัยความสะอาด และมีภูมิทัศน์ที่ดี เพื่อมุ่งไปสู่การให้บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดบริการมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ดูแลเด็ก ผู้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูล ดังนี้

2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และมีความปลอดภัย สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย มีการแยกห้องครัวออกจากพื้นที่เด็กเล็กออกจากกันอย่างชัดเจน มีห้องน้ำเพียงพอ มีความสะอาดและบริเวณสนามเด็กเล็กเล่นด้านหน้าตัวอาคาร (นางสุพรรณิ เณรเกิด, 14 พฤษภาคม 2556 : 09.00 น.)

2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีขนาดอาคารเล็กไม่เพียงพอในการรองรับการขยายตัวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งไม่มิงงบประมาณเพียงพอในการก่อสร้าง เพราะงบประมาณมีจำนวนจำกัด จึงเป็นปัญหา (นายไชวัฒน์ ชาติประสพ, 14 พฤษภาคม 2556: 09.40 น.)

2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขณะนี้ศูนย์มีพื้นที่ไม่เพียงพอมีการขยายพื้นที่เพิ่ม ห้องน้ำมี 2 ห้องไม่เพียงพอ ในด้านสถานที่การก่อสร้างตั้งอาคารมีน้อยคับแคบ เมื่อเปรียบจำนวนเด็กเล็กกับพื้นที่ (นายประวิติ ภัทรธร, 14 พฤษภาคม 2556: 10.30 น.)

2.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้พัฒนาไปในด้านจัดเก็บเอกสารหลักสูตร สำหรับใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (นางสุภาพ แม้นกระโทก, 14 พฤษภาคม 2556: 11. 00 น.)

2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้พัฒนาไปในด้านจัดเก็บเอกสารหลักสูตร สำหรับใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (นางอลิศรา บุญเกิด, 15 พฤษภาคม 2556: 09.30 น.)

2.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสมและมีความปลอดภัยจากอันตรายและมลพิษ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการก่อสร้างอาคารตามแบบ

มาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง จึงไม่มีปัญหาด้านความปลอดภัย (นางอุทัยวรรณ ขอนคนครจง .15 พฤษภาคม 2556 : 11.30 น.)

2.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัยและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก (นางสมใจ ทิพย์อักษร, 15 พฤษภาคม 2556 : 13.00 น.)

2.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงมีพื้นที่นอน มีความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวกและมีเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการนอน มีการทำความสะอาดและมีอากาศถ่ายเท ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง (น.ส.นันทวัน คำเอี่ยมดี, 15 พฤษภาคม 2556 : 14.00 น.)

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรก่อสร้างตามแบบมาตรฐานที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และควรมีความปลอดภัย สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยมีการแยกห้องครัวออกจากพื้นที่เด็กเล็กออกจากกันอย่างชัดเจน

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการจัดทำหลักสูตรทางวิชาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูล ดังนี้

3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะครูผู้ดูแลเด็กได้มีการจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมประจำปีที่เพียงพอ และเหมาะสมกับวัย เช่น กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันลอยกระทง และมีการให้เด็กเล็กประกวดแข่งขันด้านวิชาการ (นางสุพรรณิ เณรเกิด, 14 พฤษภาคม 2556 : 09.00 น.)

3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็กที่ศูนย์จบการศึกษาไม่ตรงกับความต้องการ คือ สาขาวิชาที่จบ ไม่ใช่สาขาวิชาปฐมวัย ทำให้การจัดทำหลักสูตร หรือด้านวิชาอาจยังไม่ชัดเจน อาศัยประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และการเข้าอบรมยังรวมถึงการนิเทศจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ค่อยๆ ปรับตามความเหมาะสม (นายประวัตินันท์ ภัทภูธร, 14 พฤษภาคม 2556: 10.30 น.)

3.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดทำสูตรตามระเบียบของกรมกำหนดไว้ และได้มีการจัดกิจกรรมตามประเพณีและความสำคัญต่างๆ ให้กับเด็กเล็ก

3.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เพื่อที่จะให้เด็กได้มีการแสดงออก (นางสุภาพร แม่นกระโทก, 14 พฤษภาคม 2556: 11.00 น.)

3.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดทำหลักสูตรแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเราได้มีการส่งตัวครูผู้ดูแลเข้ารับการอบรม ในการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอนกับสภาพท้องถิ่น (นางอติสร่า บุญเกิด, 15 พฤษภาคม 2556 : 09.30 น.)

3.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดกิจกรรม ประจำวันทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน มีการคำนึงถึงกิจกรรมการเรียนการสอนจะดำเนินกิจกรรมในห้องเรียน เช่น กิจกรรมวาดภาพ ระบายสี และกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้า และกิจกรรมเข้าจังหวะ ซึ่งในแต่ละวัน เด็กก็จะได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน (นางสมใจ ทิพย์อักษร, 15 พฤษภาคม 2556 : 13.00 น.)

3.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะมีสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอหลากหลาย ตรงกับความต้องการและความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ได้มีการจัดซื้อและมีงบประมาณเพียงพอในการจัดสื่อการเรียนการสอน และวัสดุต่างๆ ที่เสริมสร้างการพัฒนาการของเด็กเล็ก(นางสมใจ ทิพย์อักษร, 15 พฤษภาคม 2556 : 13.00 น.)

3.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดกิจกรรมประจำวันทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะไม่มีปัญหาทางด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร เพราะช่วงนี้อากาศร้อนจึงทำให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียน แต่เด็กก็ได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้านอย่างครบถ้วน (น.ส.นันทวัน คำเอี่ยมดี, 15 พฤษภาคม 2556 : 14.00 น.)

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดกิจกรรมประจำวันในห้องเรียน และนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน ส่วนการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเรียนการสอน บางวัน ควรมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชนในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ผู้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูล ดังนี้

4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และประชาชนเป็นน้อย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา หรือรับจ้างทั่วไป การจัดกิจกรรมทุกครั้งผู้ปกครองมักไม่ค่อยได้เข้าร่วม (นางสุพรรณิ เณรเกิด, 14 พฤษภาคม 2556 : 09.00 น.)

4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีการจัดประชุมผู้ปกครองและนำเสนอผลงานของศูนย์ทุกปีการศึกษา ส่วนการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ จะทำในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์ที่คัดเลือกมาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่ใช่ผู้ปกครอง (นายไชวัฒน์ ชาติประสพ , 14 พฤษภาคม 2556: 09.40 น.)

4.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จะได้รับความร่วมมือที่ดีจากชุมชนน้อย ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นจำนวนน้อยมาก (นายประวิติ กังภร , 14 พฤษภาคม 2556: 10.30 น.)

4.4 ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือด้านกิจกรรมต่างๆที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง (นางสุภาพร แม่นกระโทก, 14 พฤษภาคม 2556: 11.00 น.)

4.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ ในการดำเนินงานและกิจกรรมทุกครั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการประสานงานและมีหนังสือเชิญประชุม ร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อประชุมปรึกษาหารือและชี้แจงการดำเนินงาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ (นางอลิสรา บุญเกิด, 15 พฤษภาคม 2556: 09.30 น.)

4.6 ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน (นางอุทัยวรรณ ยอดนครจง, 15 พฤษภาคม 2556 : 11.30 น.)

4.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีการจัดกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเรา ได้มีการดำเนินกิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ หรือโอกาสที่เหมาะสมและจัดประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนผู้ปกครองในพื้นที่ได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ (นางสมใจ ทิพย์อักษร, 15 พฤษภาคม 2556 : 13.00 น.)

4.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมการประเมินทุกครั้ง (น.ส.นันท์วัน คำเอี่ยมดี, 15 พฤษภาคม 2556 : 14.00 น.)

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนองงูเหลือม จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และประชาชนเป็นน้อย มีการจัดประชุมผู้ปกครองและนำเสนอผลงานของศูนย์ทุกปีการศึกษา ตลอดจนการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ จะทำใน

รูปแบบของคณะกรรมการศูนย์ที่คัดเลือกมาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และจะมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ ในการดำเนินงานและกิจกรรมทุกครั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการประสานงานและมีหนังสือเชิญประชุม ร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อประชุมปรึกษาหารือและชี้แจงการดำเนินงานให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ยังมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ อีก ซึ่งผู้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูล ดังนี้

5.1 ในเรื่องการเดินทางของเด็กเล็กจากบ้านมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระยะทางที่ไกล ในบางหมู่บ้านเนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่ปกครองหลายหมู่บ้าน แต่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียงหนึ่งศูนย์ ทำให้เด็กเล็กบางหมู่บ้านต้องเดินทางไกลพอสมควรในการเดินทางมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แนวทางแก้ไขปัญหาในอนาคตจะมีการกระจายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มขึ้น (นางสุพรรณิ เฌรเกิด, 14 พฤษภาคม 2556 : 09.00 น.)

5.2 เด็กเป็นพื้นฐานสำคัญของชาติจึงอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาเด็กให้มากขึ้นกว่าเดิม ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ บุคลากร หรือการก่อสร้างอาคารให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังไม่ได้สร้างเป็นของตัวเองทั่วประเทศ (นายไชวัฒน์ ชาติประสพ, 14 พฤษภาคม 2556: 09.40 น.)

5.3 อยากให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการบริหารการศึกษาให้มากกว่านี้ เพื่อที่จะได้มีงบประมาณในการก่อสร้างอาคารสถานที่ รวมทั้งบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (นายประวิติ กังภูธร, 14 พฤษภาคม 2556: 10.30 น.)

5.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีจำนวนประชากรไม่มากนัก เด็กนักเรียนภายในตำบลมีค่อนข้างน้อย ทางครูผู้ดูแลเด็กอยากให้มึ้นักเรียนมากกว่านี้ ถ้าเป็นไปได้อยากให้ท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง รับเด็กนอกตำบลมาเรียนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเราต่อไป (นางสุภาพร แม่นกระโทก, 14 พฤษภาคม 2556 : 11.00 น.)

5.5 อยากมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นของตัวเอง สนามเด็กเล่น และของเล่นเพื่อนำมาพัฒนาการต่างๆ ของเด็กครบทุกด้าน (นางอลิษา บุญเกิด, 15 พฤษภาคม 2556: 09.30 น.)

สรุปรวมผลการวิจัยที่สังเคราะห์ได้ดังนี้

1. จากแบบสอบถาม ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารน้อย มีการจัดชั้นเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ยังไม่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ของเด็กเล็ก เช่น มุมหนังสือ มุมเกม มุมศิลปะ แต่มีการจัดสภาพภายในห้องเรียนมีพื้นที่ใช้สอยเหมาะที่จะทำกิจกรรมสำหรับเด็กพร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ผู้ปกครองเด็กนักเรียน ได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองน้อย ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ให้สัมภาษณ์ คือบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง

2. จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนอง อัญญาบุรีรัมย์ ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการอบรม เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ ขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ดูแลเด็กควรจบการศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรง หรือเคยปฏิบัติงานและมีประสบการณ์ด้านปฐมวัย ในด้านอาคารที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรก่อสร้างตามแบบมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และควรมีความปลอดภัย สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยมีการแยกห้องครัวออกจากพื้นที่เด็กเล็กออกจากกันอย่างชัดเจน อีกทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรก่อสร้างตามแบบมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และควรมีความปลอดภัย สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยมีการแยกห้องครัวออกจากพื้นที่เด็กเล็กออกจากกันอย่างชัดเจน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทางองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ควรเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดกิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ ในการดำเนินงานและกิจกรรมทุกครั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการประสานงานและมีหนังสือเชิญประชุม ร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อประชุมปรึกษาหารือและชี้แจงการดำเนินงานให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นปัญหาและแนวทางการศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินงานวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง และผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนอง จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ซึ่งประกอบด้วย นายกององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 คน

รวมจำนวน 8 คน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 192 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 200 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานการวิจัย 2 ประเภท คือการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง โดยกำหนดข้อคำถามกว้างๆ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย

1.2.1.1 กลุ่มตัวอย่างบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ประชากร ซึ่งมีจำนวน 8 คน

1.2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลาก

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสัมภาษณ์ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนแสง จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.9450 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป สำหรับแบบสัมภาษณ์มีลักษณะแบบกึ่งมีโครงสร้างโดยกำหนดหัวข้อไว้กว้างๆ เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลาที่กำหนดได้แบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด จำนวน 135 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยการบันทึกเทป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตาราง แสดงจำนวนร้อยละ

4.2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหากค่าร้อยละ

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

4.4 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์โดยวิธีอุปมาน โดยนำประเด็นย่อยมา พิจารณาความคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างกันและความสัมพันธ์กับเนื้อหาข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ชุมชน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้

2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ คือ ครูและผู้ดูแลเด็กเล็กควรมีความรู้ความ เข้าใจในพัฒนาการของเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็กควรจบการศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรง

2.2 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ ควรจัดกิจกรรมประจำวันในห้องเรียน และนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน ส่วนการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเรียนการสอนบาง วัน ควรมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ การก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ควรก่อสร้างตามแบบมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และควรมีความ

ปลอดภัย สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยมีการแยกห้องครัวออกจากพื้นที่เด็กเล็กออกจากกันอย่างชัดเจน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน คือทางองค์การบริหารส่วนตำบล ควรประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทราบถึงผลการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทราบ และควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับทิศทาง และแนวทางปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะทำให้ผู้ปกครองนั้นเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มมากขึ้นจากเดิม

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางการศึกษา ปริญญาตรีโดยตรง รองลงมาคือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ และควรจัด สื่อการเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ

3.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ควร มีการกระจายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มให้มีสถานที่ใกล้ชุมชนขึ้น หรือควรจัดให้มีรถรับ-ส่งนักเรียนที่อยู่ ห่างไกลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่ใช้ ในการพัฒนาเด็กให้มากขึ้นกว่าเดิม และควรสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ควร สนับสนุนงบประมาณในการสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอหนอง จันทบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น บุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านต่างๆ และมีประเด็นที่ค้นพบน่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลนำไปใช้เป็น แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหนอง จันทบุรีรัมย์ นำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอนาคต ซึ่งสามารถ อภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาดังปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ชุมแสง อำเภอหนอง จันทบุรีรัมย์ พบว่ามีปัญหาการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารงานในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งการบริหารงานแต่ละด้านมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ อีกทั้งยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานแต่ด้านต่างๆ ให้มีความพร้อมจนสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง จึงส่งผลให้ภาพรวมของปัญหาการบริหารอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2548 : 21) กล่าวไว้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นระบุไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน การบริหารจัดการซึ่งทุกด้านมีความสำคัญไม่สามารถขาดด้านใดด้านหนึ่ง อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พชรินทร์ อาลัยลักษณ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษา เรื่อง สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับต่อไปนี้ ด้านบุคลากร ด้านธุรการการเงินและพัสดุ ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็ก และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการศึกษา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากบุคลากรทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการบริหารงานการศึกษาน้อย จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขาดความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา และผู้บริหารประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยระบบอุปถัมภ์ ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งปัจจุบันการประเมินผลงานด้วยระบบอุปถัมภ์ยังพบอยู่ภายในหน่วยงานราชการ แทนการประเมินผลด้วยระบบคุณธรรม ด้วยเหตุนี้เองด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ จึงยังพบปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551 : 110 – 119) กล่าว

ไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ควรทำการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหาร ส่วนการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีสาขาบริหารการศึกษา ครูต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือได้รับการอบรมในวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ครูตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด นอกจากนั้นผู้บริหาร และครูต้อง ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพ เมื่อครูหรือบุคลากรทางการศึกษามี ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการการศึกษาก็เกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ สุระเศศ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัด ระยอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าอาวาสและครูที่เลี้ยง พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมอบรมเลี้ยงดู ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการศึกษา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงมีการจัด ชั้นเรียนไม่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และการจัดกิจกรรมไม่ได้ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 14 - 15) แนวทางการจัด การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แนวการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นให้นั้ น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความถนัด ความสนใจ และสัมพันธ์กับ วิถีชีวิตตามธรรมชาติของผู้เรียน ดังปรากฏในมาตราที่ 24 วรรค 1-6 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึก ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำ ได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้ 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้ สดส่วน สมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่ง วิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ อีกทั้งยัง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลีอชัย บุญคุม (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษา

ปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง 2) การสนับสนุนเอกสารทางวิชาการ ควรจัดให้มีการนิเทศติดตามช่วยเหลือแนะนำ โดยศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีประสบการณ์เฉพาะด้าน

2.3 ผลการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงมีงบประมาณการจัดสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มากนัก อาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงยังมีขนาดเล็กทำให้ไม่สามารถจัดสภาพภายในห้องเรียนให้มีพื้นที่ใช้สอยเหมาะสมกับการทำกิจกรรมสำหรับเด็กๆ การที่มีอาคารขนาดเล็กทำให้ไม่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้ระดับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2542 : 6-13) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานหน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามมาตรฐานที่ 12 หน่วยงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการสถานที่และแหล่งเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ มี 4 ข้อดังนี้ 1) มีการจัดทำแผนการใช้สถานที่และแหล่งการเรียนรู้ 2) มีการดำเนินการตามแผนการใช้สถานที่และแหล่งการเรียนรู้ 3) มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการใช้สถานที่และแหล่งการเรียนรู้ 4) มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามข้อบังคับทั้ง 4 ข้อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัชรินทร์ อาลัยลักษณ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่าโดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

2.4 ผลการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชน พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับมาก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มีการจัดกิจกรรมเพื่อนำผลงานของเด็กออกเผยแพร่ ปีละหนึ่งครั้ง ถือว่าน้อยเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงภายใน 1 ปีงบประมาณ มีการจัดกิจกรรมมากกว่าหนึ่งครั้ง สามารถนำผลงานของเด็กออก

เผยแพร่ได้ตามกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงจัดขึ้นและให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่วนการจัดประชุมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง พบว่ามีผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมน้อย จึงเกิดความไม่เข้าใจกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และเกิดการไม่ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพราะในวาระการประชุมในแต่ละครั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็จะมีภาระจนถึงผลการดำเนินงานของศูนย์ และแจ้งถึงการจัดซื้อจัดจ้าง อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งการประชุมจะทำให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างให้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับทราบได้ จึงส่งผลให้ปัญหาการบริหารด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2548 : 21) กล่าวไว้ว่า มาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้ 1) จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ 2) จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ติดต่อกันระหว่างศูนย์ฯ และชุมชน 3) มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้ โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก 4) จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6) จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามาบิบบทบาทและมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 7) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะใดภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำกับดูแลและการบริหารเชิงนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชาตรี น้อยหอม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหาร

ส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สภาพปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีประเด็นทั้งหมด 4 ด้าน ประเด็นที่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะสูงสุดคือ บุคคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง อาจเนื่องมาจาก ครูผู้ดูแลเด็กหรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็ก ส่วนใหญ่แล้วมักจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นคนที่อาศัยในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง มักได้รับการคัดเลือกโดยระบบอุปถัมภ์ ครูผู้ดูแลเด็กจึงมีการศึกษาที่ไม่ตรงสายงานด้านปฐมวัย อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาในด้านการอบรม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก ครูผู้ดูแลเด็กจึงไม่ค่อยได้เข้าร่วมอบรม จึงส่งผลให้พบประเด็นข้อเสนอแนะการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กหรือครูผู้ดูแลเด็กไม่ตรงสายงานด้านปฐมวัยจำนวนมาก สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า คุณสมบัติของบุคลากรทางการศึกษา ว่าควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือปริญญาทางการศึกษา หรือทางวิชาชีพสาขาอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี 2) มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลท้องถิ่น กำหนด อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โรเจอร์ (Roger, 2003 : Abstract) ได้วิจัยศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการศูนย์กลางการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ : การเรียนรู้ของครูและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในศูนย์เด็กเล็ก ผลการวิจัย พบว่าครูจะทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนที่จะแยกย้ายกันไปเรียนรู้ความเป็นมืออาชีพ ครูมีโอกาสใกล้ชิดกับเพื่อนร่วมงานและการสอนการเขียนที่ดีที่สุดร่วมสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาลร่วมกัน สิ่งที่เกี่ยวข้องสำหรับการฝึกฝนประกอบด้วยการร่วมมือกันของผู้อำนวยการโรงเรียนในการพัฒนาบุคลากรร่วมกับครู การเข้าร่วมของผู้อำนวยการ โรงเรียน ไม่เพียงแต่จะให้การสนับสนุนแต่ยังแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ร่วมกันเชิงสังคม นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนและเป้าหมายเฉพาะในการสอน อีกทั้งเป็นการสร้างและสนับสนุนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ควรต้องดำเนินการเสริมพัฒนาบุคลากรให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะหน่วยงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดอยู่มีการจัดอบรมให้บุคลากรน้อยมาก แต่ครั้งที่จัดก็รับจำนวนน้อยมาก ทำให้ครูผู้ดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดโอกาสที่แสวงหาความรู้ที่จะมาพัฒนา งานให้มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ภาครัฐควรวัดให้มีการจัดอบรมให้มากขึ้นกว่าเดิมและจัดให้เพียงพอ กับผู้ต้องการพัฒนา และเรื่องที่จัดอบรมควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับพัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้ง ควรมีการเปิด โอกาสให้บุคลากรที่ไม่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็ก แต่มีความต้องการที่จะหาความรู้เพื่อไป ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรตามหลักการจัดการปฐมวัย จะทำให้ บุคลากรด้านนี้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น

1.2 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ซึ่งปัญหาที่แท้จริงยังขาดการจัดสถานที่ หรือ ห้องเรียนให้เพื่อให้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ควรจัดมุมต่างๆ ให้กับเด็กเล็ก อาทิเช่น จัดมุม เกม มุมวาดภาพ มุมหนังสือ มุมทราย ประกอบกับการเรียนการสอนควรยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

1.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรให้การสนับสนุนและหาทาง ช่วยเหลือดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีงบประมาณน้อยให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนมากขึ้น เพื่อให้ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กมีโอกาสที่จะดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนด

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ควรมีการจัดประชุมชี้แจงผู้ปกครอง ให้เข้าใจในเรื่องของการมีส่วนร่วม และทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการ ประชาสัมพันธ์ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำกิจกรรมอะไรที่เกี่ยวข้องกับเด็กบ้าง และผู้ปกครองควรให้ เวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามสมควรและควรสร้างสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง

1.5 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการ บริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน ทั้ง 4 ด้าน คือ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ เกี่ยวกับการเดินทางไป-กลับของเด็ก และอาคารสถานที่ สื่อ การเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งสามารถแยกออกเป็นรายด้านดังนี้

15.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ควรมีการส่งเสริมในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมในเรื่องการฝึกอบรม ส่งเสริมด้านการให้ศึกษาต่อในสายงานที่เกี่ยวข้อง

1.5.2 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาความรู้เด็กเล็ก เช่น หนังสือนิทานรูปภาพ ตัวต่อไม้

1.5.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ในนโยบายเกี่ยวกับการเดินทางจากบ้านมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ต้องการให้มีการสนับสนุนหรือจัดสวัสดิการเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางไปศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนในเรื่องของอาคารเรียน ถ้าจำนวนเด็กเล็กมีจำนวนมากเพิ่มขึ้น สถานที่ สื่อ เครื่องเล่น กลางแจ้ง จะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเล็ก

1.5.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมจากชุมชนเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม การประสานงาน การให้มีส่วนร่วมจัดซื้อจัดจกส่วนกรรมการควรเป็นตัวแทนของชุมชน การจัดประชุมชี้แจงทุกครั้งต้องประสานงานทางโทรศัพท์อีกครั้งหลังจากทำหนังสือส่งให้ผู้ปกครอง

ดังนั้น จึงเห็นสมควรในการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาให้เป็นมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดไว้และเพิ่มงบประมาณในการสร้างอาคาร สถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน อีกทั้งการแก้ไขปัญหาการเดินทางไป-กลับของเด็กเล็กเน้นถึงความปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและประชาชนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์และพื้นที่อื่นๆ

2.2 ควรศึกษาปัญหาความต้องการในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ และพื้นที่อื่นๆ

2.3 ควรศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเจาะลึกถึงปัญหา การแก้ไขและปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2550). รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2541). อบต. กับการพัฒนาเด็กโดยสิทธิเด็ก. ปทุมธานี : สำนักงานอำเภอเมืองปทุมธานี. อัดสำเนา.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนา.
- _____. (2547). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2547). ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการกรม กระทรวงมหาดไทย.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5). พ.ศ. 2546. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.]
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนา.
- กระทรวงมหาดไทย. (2542). คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

- กนกอร อุณาพรหม. (2553). การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โกวิท พวงงาม. (2549). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารงานท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- เกษม วัฒนชัย.(2551). ป่าฐานาพิเศษเรื่องแนวทางในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพประชาชน .กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- เกษม วัฒนชัย.(2545). การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตอย่างยั่งยืน .กรุงเทพฯ : ส.เจริญการพิมพ์.
- กฤษณา สมะวรรณนะ. (2547). ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับ ก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์.ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จินดา อัดชู. (2545). การศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารงานของหัวหน้างานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท พย.ม. (การบริหารพยาบาล). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช .(2544). จากรัฐชาติสู่รัฐตลาด : แนวความคิดเกี่ยวกับรัฐและสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ . กรุงเทพฯ : บ้านพระอาทิตย์.
- ชาติรี น้อยหมอ. (2550). สภาพปัญหาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนินทร์ สุวรรณรัตน์. (2553). การประเมินผลมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชูลีพร หรั่งเจริญ. (2553). สภาพและปัญหาการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลบ้านแก่งอำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์. วิทยานิพนธ์ กพ.ม. (การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.

- ฉิมมนต์ ปัทมเสวี. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ทิฆัมพร สุวรรณประทีป. (2547). ลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการขององค์กรธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพยมาศ ลีมสุชาติ. (2551). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลฉิดฉด. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทพศักดิ์ บุญรัตพันธ์. (2540). การสร้างประสิทธิภาพผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2544). หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- บุญเลิศ จุลเกียรติ. (2551). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เอ็ดดูเมเดียเตอร์ปอเรชั่น.
- เบญญา แสงมะลิ. (2542). การจัดการศูนย์และโรงเรียนปทุมวัยศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). หลักทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). การบริหารเขตพื้นที่การศึกษา : เพื่อคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือทางกรรมมหาวิทยาลัย.
- ผลา แสงสุวรรณ. (2536). การบริหารและการนิเทศการศึกษามือเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

“พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 112. ตอนที่ 114 ก. 17 ตุลาคม 2537.

“พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116. ตอนที่ 114 ก. 17 พฤศจิกายน 2542.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542) ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, 116(ตอนที่ 74 ก), 4-23.

พัชรินทร์ อาลัยลักษณ์. (2549). สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอท่าทอง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิชาสังคมศึกษา).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (2555). พัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กไทยและความคิดสร้างสรรค์.
งานวิจัย กระทรวงสาธารณสุข.

เขาวพา เคชะกุลปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แม็ก.

ลือชัย บุญคุ้ม (2548). การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่มที่ 124 ตอนที่ 747. 1-127.

วิจิตร ศรีสอาน.(2544).หลักการบริหารศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วารุณี ภาชนนท์. (2551). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2537). เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง. (2554). แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง 2554. นุรีรัมย์ : องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง.
- สำนักงานทะเบียนราษฎร. (2554). รายงานทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2554. นุรีรัมย์ : องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง.
- สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น. (2541). เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง.
- สมพร แดงสวัสดิ์.(2548). การศึกษาปัญหาและมาตรการทางการศึกษาเพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- สมพร ไซ่ยางบาง.(2541).การจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพผู้สูงคม. กรุงเทพฯ : เอ็ดดูมิเดีย คอปเรชั่น.
- สมพร ไซ่ยางบาง.(2551).บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนสร้างชุมชนและสร้างชาติ.บทความวิชาการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ปีที่ 31 . หน้า 2-3 .
- สมคิด บางโม. (2544). หลักและทฤษฎีบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2547). กฎหมายปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สมบัติ สระเกศ. (2543). ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุกัญญา จีนเกิด. (2549). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเอ็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรพล อนันตพันธ์. (2544). การจัดการในสถานศึกษา. เอกสารประกอบการสอน 1065113 หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

- แสงจันทร์ โสภากาล. (2544). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับ
องค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อ
การพัฒนา). เลข : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย.
- ไสรดา จิตรฉาย. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.
- อำพร พันธุ์งาม. (2553). สภาพและปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง.(2546). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อริรินทร์
- Bereiter, C. & Engelmann, S. (1996). *Teaching Disadvantaged Children in the Preschool*.
Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hill.
- Bouman, J. S. & David, D. L. (1975, March - April). Attitudes toward the Public Service :
A Survey of University Students, *Public Personnel Management*. 10 (15) : 113-121 .
- Logan, M. & Logan, V. G. (1974). *Educational for Young Children*. Toronto : McGraw-Hill.
- Rogers, J. L. (2003). *Project Centered Professional Development : Teacher Learning and
Instructional Change in an Early Childhood Center*. Doctoral Dissertation, Boston :
College Boston, USA.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

หนังสือขออนุญาตแจกเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๒๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายไชยวัฒน์ ชาติประสพ

ด้วย นางสาวรัฐนันท์ สุขวงกฎ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขออนุมัติจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุมัติและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ตั๋ว ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๒๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรด อำเภอมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้วิชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสันติชาติ บุรัตน์

ด้วย นางสาวรัฐนันท์ สุขวงกฎ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๒๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรด อำเภอมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายพิพัฒน์ โชตินอก

ด้วย นางสาวรัฐชนันท์ สุขวงกฎ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๒๔๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกองค้การบรหการส่วนต้าบลทรรพ์พระยา

ด้วย นางสาวรัฐนันท์ สุขวงกฎ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวรัฐนันท์ สุขวงกฎ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๒๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติแaggerแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบบริหารส่วนตำบลชุมแสง

ด้วย นางสาวรัฐนันท์ สุขวงกฎ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กองค้การบบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแaggerแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขออนุมัติแaggerอนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุมัติจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๒ ๕/๒๕๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เรื่อง ปัญหาการบริหารงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสอบถามนี้สำหรับบุคลากรและผู้ปกครององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง แบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหาร
จัดการ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ
นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัยขอรับรองว่า จะเก็บข้อมูลนี้ไว้เป็นความลับ การตอบแบบสอบถามนี้จึงไม่มีผลต่อ
การปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยตัวของท่านเองให้ครบ
ทุกข้อและตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวรัฐทนนท์ สุขวงกต

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง
ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับคุณสมบัติของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. สถานภาพตำแหน่ง

() บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล

() คู่ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วเลือกกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท่าน โดยประเมินจากระดับ
คะแนน ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับมาก

3 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ปัญหาการบริหารงาน				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ					
1	ผู้ดูแลเด็กมีเพียงพอรับผิดชอบเด็กได้อย่างทั่วถึง					
2	มีการวางแผนร่วมกันในการพัฒนาบุคลากร					
3	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม					
4	ผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาตรงกับงานที่ปฏิบัติ					
5	ผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน					
6	บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความสามัคคี					
7	ผู้บริหารประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยระบบคุณธรรม					
8	นักวิชาการศึกษาขาดการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก					
9	ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษาของ อบต.					
10	ขาดการพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและความสามารถขณะปฏิบัติงานสอน					
	ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร					
11	การจัดประสบการณ์มีความยึดหยุ่นเน้นที่หลักสูตรเป็นหลัก					
12	การจัดกิจกรรมยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง					
13	มีการวางแผนจัดชั้นเรียนอย่างเหมาะสม					
14	จัดทำและเตรียมแผนการสอนอย่างชัดเจน					
15	จัดมุมประสบการณ์ในห้องเรียนเพื่อให้เด็กเลือกทำกิจกรรม					
16	จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีการเรียนไม่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก					

ข้อที่	การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ปัญหาการบริหารงาน				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
17	การจัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น จัดมุมหนังสือ มุมเกม มุมศิลปะ มุมทราย					
18	จัดหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ของเด็กให้เพียงพอกับความต้องการ					
19	ขาดการวัดประเมินผลพัฒนาเด็กเล็กถูกต้องตามเกณฑ์					
20	ขาดการประเมินคุณภาพในการพัฒนาเด็กเล็ก					
	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย					
21	การกำหนดแนวทางวางแผนการจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
22	บำรุงดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย					
23	มีระบบการถือคประตูในการเข้า-ออกนอกบริเวณอาคาร					
24	การจัดระบบการควบคุมภายในกำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
25	การจัดการอาคารสถานที่และดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่สนับสนุนต่อการพัฒนาการของเด็กให้อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัยสำหรับเด็ก					
26	การจัดสภาพภายในห้องเรียนมีพื้นที่ใช้สอยเหมาะที่จะทำกิจกรรมสำหรับเด็กพร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก					
27	การจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร รั้วกันพื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัย					
28	อาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความเหมาะสมเพียงพอกับผู้เรียน					
29	อาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความมั่นคง ปลอดภัย					
30	บรรยากาศในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศเอื้อต่อการพัฒนาเด็ก					

ข้อที่	การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ปัญหาการบริหารงาน				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน					
31	การจัดประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
32	ความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ชุมชนองค์กรต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก					
33	การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
34	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
35	การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง					
36	การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
37	การอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและผู้ปกครอง					
38	การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานเด็กต่อชุมชน					
39	การอบรมความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ					
40	ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองมีความเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวรัฐนันท์ สุขวงกฎ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
 - 1.2 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
 - 1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
 - 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
3. ผู้ให้ข้อมูล คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
4. ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ขอความกรุณาตอบตามความเป็นจริง ซึ่งจะช่วยให้ผลการศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่าต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ (ผู้ให้สัมภาษณ์).....นามสกุล.....

สถานภาพตำแหน่ง.....วุฒิการศึกษา.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตั้งแต่เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอ
นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และ
กิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยและด้านการมีส่วนร่วม
และสนับสนุนจากชุมชน

คำชี้แจง

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ท่านมีความคิดเห็นหรือมีแนวทางในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้านอย่างไรในประเด็นต่าง ๆต่อไปนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

2. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

.....

.....

.....

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวรัฐทนนท์ สุขวงกฏ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	129.6333	287.9644	.5269	.9433
A2	129.7667	282.7368	.6792	.9422
A3	129.6667	277.7471	.7369	.9415
A4	129.6333	277.0678	.7570	.9413
A5	129.7000	277.7345	.8135	.9410
A6	129.5667	276.1851	.7844	.9411
A7	129.4667	279.2230	.6876	.9420
A8	131.6333	302.2402	.0497	.9473
A9	129.5333	285.5678	.6244	.9426
A10	130.8667	311.9126	.3885	.9501
B1	129.7333	278.6161	.6865	.9420
B2	129.6000	276.0414	.8251	.9408
B3	129.5667	281.6333	.7393	.9417
B4	129.7000	281.1138	.6901	.9420
B5	129.6333	283.6195	.6635	.9423
B6	130.9333	300.1333	.0452	.9462
B7	129.4667	285.7057	.6244	.9427
B8	129.5667	282.9437	.6487	.9424
B9	131.6333	304.7920	.1815	.9472

B10	131.2667	303.0989	.0876	.9472
C1	129.7000	287.3207	.6063	.9428
C2	129.7333	286.2713	.6620	.9425
C3	129.6000	282.6621	.7459	.9418
C4	129.5000	280.3966	.7089	.9418
C5	129.5000	280.3966	.7089	.9418
C6	129.5000	282.4655	.6691	.9422
C7	129.6000	285.5586	.6248	.9426
C8	129.5333	284.8092	.7060	.9422
C9	129.4667	278.1195	.8376	.9409
C10	129.5333	278.6023	.7719	.9413
D1	129.6000	287.5586	.7033	.9425
D2	129.4667	278.1195	.8376	.9409
D3	129.5667	293.7023	.3141	.9447
D4	129.5667	285.6333	.6684	.9424
D5	129.1333	305.8437	.1988	.9480
D6	129.1333	297.3609	.1214	.9465
D7	129.3000	292.3552	.3234	.9448
D8	129.4000	289.0069	.5371	.9433
D9	129.4000	293.2828	.4236	.9440
D10	128.8000	295.7517	.2702	.9449

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 40

Alpha = .9446

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. นางสาวพรณี เณรเกิด ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลชุมแสง
2. นายไชยวัฒน์ ชาติประสพ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง
3. นายประวิติ กังภูธร ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา
4. นางสาวภาพร กรั่มกระโทก ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก
5. นางอติศรา บุญเกิด ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก
6. นางอุทัยวรรณ ยอดคนกรจง ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก
7. นางสาวนันทวัน คำเอี่ยมดี ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก
8. นางสมใจ ทิพย์อักษร ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก

สัมภาษณ์ นายประวัติน ภักงธร ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา

สัมภาษณ์ ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 คน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง

สัมภาษณ์ นางสุพรรณิ เณรเกิด ตำแหน่ง นายกองดีการบริหารส่วนตำบลชุมแสง

สัมภาษณ์ นายไชวัฒน์ ชาติประเสริฐ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววิษุพันธ์ สุขวงคุณ
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 28 พฤศจิกายน 2530
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 72 หมู่ที่ 11 ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 72 หมู่ที่ 11 ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็ก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกมะค่า ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2548 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนางรองพิทยาคม ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2556 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ท.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์